

dit blad ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Café's en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang“.

Gericht door Kolonel E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR } HEULSTRAAT 17, DEN HAAG
 RICHTINGSDIENST } TEL. 14519. POSTGIRO 114574

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD“
 HEULSTRAAT 17, DEN HAAG. - TELEFOON 14519. - POSTGIRO 14574

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich in Nederl. tot den Administr.: HEULSTRAAT 17, Tel. 14519. Postgiro 14574, in Ned.-Indië tot den Hoofdvertegenw. te SOEMENEP (Madoera) Mr. K. FAUSER. Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20. Tel. Interc. 11937*. Postgiro No. 17260, beiden DEN HAAG.

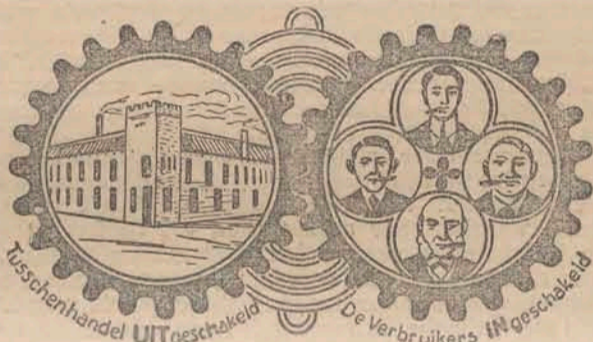
MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN

moeten worden geadresseerd en gezonden aan de Redactie, HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.

Fa. Wed. A. VAN GEMERT & Zn. - Havana-Sigarenenfabrieken - BEST (N.-Br.), Holland

ENIG ADRES VOOR LEVERING VAN SIGAREN RECHTSTREEKS AAN PARTICULIEREN

Het succes, dat wij reeds jaren hier in Holland hadden door onze sigaren rechtstreeks te verkoopen aan de Verbruikers en wij door onze aanbiedingen hier in Holland dikwijls ook bestellingen ontvingen voor het leveren van sigaren aan particulieren of bekenden in Ned.-Indië, hebben ons op het gebrachte aan de Particuliere Adressen in Ned.-Indië op dezelfde wijze onze offerte in te zenden, als wij in Holland doen. Onze Afnemers zijn overtuigd, dat de sigaren, welke door onze fabrieksprijzen worden afgeleverd, zeer concurrerend zijn, daar elke tusschenhandel wordt uitgeschakeld en de verbruiker, welke de tusschenhandel zou maken, den verbruiker tegen fabrieksprijzen worden afgeleverd, zeer concurrerend. Nog mede komen, bedragen voor Holland 25 à 30 %/o. Nog belangrijker is zulks voor H.H. Rokers in Ned.-Indië, daar alleen Reizigers en Tokohouders (in Holland Winkeliers), ook IMPORTEURS worden uitgeschakeld, indien men

zelf z'n sigaren rechtstreeks gaat importeeren. Door Uwe benoogde sigaren rechtstreeks van onze fabriek te betrekken, zult U zich minstens 40 pCt. bevoordeelen. Wij raden U daarom aan eene proef te nemen met ons fabriekaat en zijn wij ervan overtuigd, dat U geregeld afnemer van onze sigaren zult worden.

Blijvende relaties te winnen is ons doel en garandeeren wij U steeds prompte bediening en onovertroffen kwaliteit.

Tracht steeds met Uwe Vrienden en Kennissen eventueele bestellingen te combineeren om aanspraak te kunnen maken op punt 2 onzer leveringsvoorwaarden waardoor U 7 pCt. korting kunt genieten van het factuurbedrag.

VRAAGT ONZE GEILLUSTREERDE PRIJSCOURANT No. 4, WELKE GRATIS EN FRANCO WORDT TOEGEZONDEN

HOUD: Bijdragen over het voorkomen van de orang bandak op Sumatra. — Kunst, Kunstnijverheid en Nutslijt. — Van Week tot Week. — Persoverzicht van de Ind. Bladen en Tijdschriften: Uit de Eur. Pers. Uit de Int. Pers. Uit de Chin. Pers. — Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Vreemde. — Mededeelingen. — Mutaties van 20 tot 27 Aug. 1924.

Old England
NIJMAN & PHILIPS
 LADIES' AND GENTLEMEN'S TAILORS
 COOLSINGEL 129 — ROTTERDAM

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12593 - Den Haag

DAMES MODEARTIKELN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN. ENZ.

BALARTIKELN.

H.H. Leden van Oost en West
 bij aankoop van Uw Rijwiel of Motorrijwiel wordt dit het eerste jaar gratis verzekerd op Polis.
 EERSTE KLAS REPARATIE-INRICHTING voor Rijwielen, Motoren, Automobielen en alle Machineriën.
 ONDERHOUD EN STALLING.

J. C. A. SIMONIS - DEN HAAG
 Rijwielhandel „De Gekroonde Valk“
 Charlotte de Bourbonstraat 6 t/o het Postkantoor.

INDISCHE UITRUSTINGEN
 VOORDEELIGST ADRES:
AU BON MARCHÉ
 A. DE VRIES & ZONEN
 AMSTERDAM
 ROTTERDAM
 DEN HAAG
 UTRECHT
 BAARN

WIE ZINGT DAAR?
 — DE „NEW EDISON“ —

Wij nodigen U uit tot een bezoek

KUNSTZAAL EDISON

DEN HAAG WILLEM DE ZWIJGERLAAN 93
 ROTTERDAM WITTE DE WITHSTRAAT 88
 BATAVIA RIJSWIJKSTR. (WELTEVREDEN)
 HEDAN HINDOESTRAAT 1-3

MEUBELMAGAZIJN „T WOONHUY“
 69 PARKSTRAAT 69

LEVERT ALLE SOORTEN MEUBELEN

SMAAKVOL • SOLIED • GOEDKOOP
 ALLES ONDER GARANTIE.

Melkhandel „Archipel“
 Sumatrastraat 32 (nabij de Bankastr.)

HET adres voor UW

Ploekworst 22, Geld. Worst 18, Blaasham 30,
 Leverkaas 20, Gekookt Spek 20 ct, per ons.
 Alles prima kwaliteit en scherp concurrerend.
 Aanbevelend E. L. TINKELBERG.

„HOUTRUST“
 Oubrechtstraat 628 Tel. 34719

uitsluitend te kwaliteit Hollandsch versch
 recht tegen billijke prijzen & Nette bediening
 Thuisbezorging zonder prijsverhoging

Aanbevelend, **F. Ph. SATONY**
 OUBRECHTSTRAAT 628

VOOR CANDIDAATSEXAMEN-INDISCH JURIST
leidt op
Mr. H. GILTAY · L. V. MEERDERV. 516 · DEN HAAG

NATUUR WOLLEN ONDERGOEDEREN
VAN

Verkrijgbaar in alle qualiteiten en maten bij
ISERIEF & Co. Magazijn „de Prijslijst“
DEN HAAG.
Veenestr. 16-18. Valeriusstr. 29.
Prijscourant op aanvraag gratis.

Waar dineert en luncht gij goed en goedkoop?
RESTAURANT BAZARSTRAAT
Bazarstraat 5-7 Den Haag
bij het Vredespaleis en de Scheveningsche Boschjes
is het eenige adres in Den Haag, waar u kunt Lunchen vanaf f 0.75 en Dineeren vanaf f 1.-.
Restaurant à la Carte den geheelen dag. Gebruik van dranken niet verplichtend. Geen fooien.
Aanbevelend, O. F. DE VRIES

In fijne Lederwaren en Reisartikelen
Atelier voor alle voorkomende reparatie

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES“
Telefoon 32739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag.
in de onmiddellijke nabijheid van de Electr. tramlijnen 3, 5, 12 en de Stoomtram H. S. M.

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen- van hygiëne en comfort voor de bezoekers.

Zwembaden · Kuipbaden · Douchebaden
Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip- of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.
Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

Stoomververij en Chemische Wasscherij
„DUINOORD“.

Begoniastraat 188-190 Telefoon 36048
hoek Goudsbloemlaan

Goederen binnen 4 dagen zonder prijsverhoging thuisbezorgd.

Heerencostumes . . . f4.-	Wol en Plu. p. □ el f0.40
Mantelcostumes . . . f4.-	Handschoenen, per
Jassen, vanaf . . . f2.75	paar vanaf f0.20
Mantels f2.75	Oppersen v. Heeren-
W. Dekens f1.- en f1.20	Costuums f1.50
Gest. Dek. f1.50 en f1.75	Idem m. ontvlecken f2.50
Vitrages . . . per □ el f0.15	Dames-Costuums
Madras f0.20	naar grootte

Speciaal in het reinigen van Carrosserie-Bekleding

Het aanbevolen adres
voor COMPLETE MEUBILEERING is het
Meubelhuis „Conrad“
Laan van Meerdervoort 220 - Tel. 35650
hoek Conradkade

Bijdragen over het voorkomen van de orang pandak op Sumatra.

Hoe de aapmenschen op te sporen?

Een Aneta-telegram uit Weltevreden dat. 14 Augustus j.l. meldde, dat de Indische Regeering voornemens is een wetenschappelijk onderzoek te doen naar de aapmenschen (orang pandak, sedapa) op Poelau Rimau.

Hoe zal dat onderzoek worden ingericht?

Naar aanleiding van het krantenbericht als zou de Royal Society te Londen aan de Indische Regeering vergunning verzocht hebben tot het zenden van een wetenschappelijke expeditie naar Bengkoeloe, ter einde het al of niet voorkomen der aapmenschen aldaar te constateeren (vgl. Kol. Wkbl. 14 dezer blz. 5) schreef ik aan de Nieuwe Courant (nr. van 12 dezer) o.m.:

„Het is nog zeer de vraag of de sportieve Engelschen succes zullen hebben met hun expeditie. Het opsporen van den orang pandak in het Sumatraansche oerwoud is moeilijker nog dan het spreekwoordelijke vinden van een speld in een hooiberg, nog gezwogen van de bijzondere bezwaren verbonden aan het leven in een tropische wildernis voor niet-geacclimatiseerde Europeanen, die bovendien de talen der Inlandsche omgeving niet kennen.”

„Meer succes zou verwacht mogen worden van een expeditie van Indische onderzoekers, gewend aan de moeilijkheden van de tropische wildernis en bijgestaan door talrijke Inlandsche spoorzoekers, en dan niet uittrekkende, voordat een systematisch voor-onderzoek van Regeeringswege heeft plaats gehad, waarbij haar ambtenaren uit de bevolking alle inlichtingen verzamelen omtrent de plaatsen, waar sporen van den sedapa zijn aangetroffen of ontmoetingen met den sedapa hebben plaats gehad.”

Nu de Indische Regeering tot een onderzoek i.c. besloten heeft en haar keuze bepaald heeft tot opsporingen op Poelau Rimau, alwaar blijkens de Juli-afl. van de Tropische Natuur een Europeaan, de heer J. van Herwaarden, een ontmoeting met een sedapa gehad heeft, vermeen ik wel te denken ter uitwerking van mijn bovenaangehaald beeld de aandacht te vestigen op de zwervende Dajakstammen van Midden-Borneo, de Boekats en Poenans, als puike spoorzoekers. Onnavolgbaar in hun speurinstinkt en uithoudingsvermogen hebben zij hun wild spoedig opgespoord en blijven zij het bij achtervolging (b.v. van neushoorns) zoo noodig dagen-, wekenlang vlak op de hielen, zich intuschen voedend met wilde sago, vruchten en woudgedierte.

Het komt mij voor, steunend op mijn ervaringen in de wildernissen van Midden-Borneo en Zuid-Sumatra, dat een 20-30-tal dezer woudkinderen aan een sedapa-expeditie uitnemende diensten zou kunnen bewijzen. Indien zij onder de leiding worden gesteld van een persoon (lieft een Eur. of Inl. bestuursambtenaar), die hen kent en dien zij vertrouwen, zullen zij zeker bereid bevonden worden als spoorzoekers overzee dienst te doen.

Hiermede beveel ik dit idee wel ter overweging aan bij de bevoegde autoriteiten.

Den Haag, 19 Aug. 1924.

M. A. BOUMAN,
Contr. B.B. m.v.

Naschrift der Redactie.

Vóór de heer Bouman ons zijne beschouwing ter plaatsing aanbod, lag het reeds in het voornemen ¹⁾ om de voornaamste literatuur over het interessante vraagstuk der orang pandak of sedapak, de aapmenschen of menschen op Sumatra, onder de aandacht onzer lezers te brengen, overtuigd dat zij, naar aanleiding der Indische telegrammen over

¹⁾ Zie Kol. Weekbl. van 14 dezer, rubriek van Week tot Week, bl. 5.

RECOURT'S Striikinrichting
WEIMARSTRAAT 251 - DEN HAAG

is het adres voor behandeling van fijne goederen als BOORDEN, OVERHEMDEN, BLOUSES enz.

Prijzen BILLIJK - Afwerking KEURIG

WIE ZENDT
de beste en billijkste diners aan huis
Maison A. L. M. STEENBERG
KOK
Ohmstraat 7 - DEN HAAG - Tel. 35650
Vleesch, Groente, Aardappelen en Soep of Toespijs, 90 ct.

voorgenomen wetenschappelijke onderzoek naar die geheimzinnige wezens, gaarne iets n. er van wilden vernemen.

Nu het stuk van den hr. B. als het ware leiding kon dienen, was dit gereede aanleiding aan dat voornemen thans gevolg te geven.

Over het plotseling actueel geworden onderzoek is nagenoeg uitsluitend geschreven in het te tevreden verschijnend maandschrift „De Trop. Natuur“. Aanvankelijk van plan om alleen zichten te geven van de vijf in dat tijdschrift nomen verhandelingen over de orang pandak, men deze ons ten slotte zóó belangrijk voor we er toe overgaan ze alle, onverkort, in chronologische volgorde in het K. W. over te nemen.

I. Orang pandak (boschmenschen op Sumatra) door L. C. Westenenk (jaarg. 1918, bl. 108).

II. Nog eens de „Orang pandak“, door E. J. van Son (jaarg. 1918, bl. 173).

III. Sedapak..... the missing link? door Westenenk (jaarg. 1921, bl. 120).

IV. De orang pandak of orang pendek, door Maier (jaarg. 1923, bl. 154).

V. Een ontmoeting met een aapmenschen, door van Herwaarden (jaarg. 1924, bl. 103).

Orang pandak (boschmenschen op Sumatra) Zijn er „orang pandak“ in de oerwouden Soematra?

Leeft daar inderdaad een „kort“ wezen, dat zoude zijn een aap-soort, en dat dichter nog staat bij den mensch?

Niet alleen tal van stammen diep in de bergen, ook vele kustbewoners, en menschen van de Padangsche bovenlanden geven op deze vraag een zeer beslist bevestigend antwoord.

Lang reeds had ik op mijn reizen in Midden-Sumatra van de orang pandak hooren verteld. Als op drijftocht de honden bek-af zijn en intreedt, of als na een zware drift de inwoning mensch versterkt wordt, dan komen de jagers halen!

Als 's avonds in de weinig verlichte voorgraven van de pasanggrahan, of op het grasveld ervóór moedelijk wordt gepraat met den bestuursambtenaar, die komt kijken hoe de zaken staan, en wanneer dadelijk na zonsondergang bloeddamp vlamdend de kwade geesten langs den hemel „op zoek naar kinderen die nog buiten loopen“ dan wordt verhaald van het geheimzinnige diepe rivierkolken (locboek's) en in het koele woud.

En als de laatste kalong met loomen vliegt, het snel vervagend licht der zon achterna vliegt, de stille bladeren van den klapperboom scherp steken tegen de lucht, en de cyaden hun eenstemmig snerpliedje zingen, dan klinken de stemmen verhalers meer gedempt, dan werkt de fantasie ademloos luisteren de jongeren naar de wijder ouderen, die het den blanda zoo smakelijk ten te vertellen.

Zoo vertelde men mij van de geheimzinnige spookmenschen in de grotten ²⁾, van de waterdieren in de rivieren, van de kabouters die de varkens hoeden ³⁾, ook van de boschmenschen.

Vooral in de Barisan-wouden tusschen Palembang en de kuststrook en de bovenlanden zouden zij veel komen.

Voorzag ieder zoeker van boschproducten in Painansche zich niet van een beetje (slechte) desnoods (als Ersatz) van wat gedroogd mos, hiermede den boschmensch tevreden te stellen.

¹⁾ Er zijn tal van dergelijke Inlandsche verhalen, die de pientere voorvadersen uitdachten om een goed doel.

²⁾ Oerang Boenian, Weekblad voor Indië van Augustus 1908, 5de jaargang No. 18, bl. 364.

³⁾ Si Bigau, het mannetje met het omgekeerde spoor (de hak naar voren, de teenen achterwaarts).

Brandstoffenhandel H. HAVINGA

Oud-Gezagvoerder Kon. Paketvaart-Mij in Ned. Oost-Indië
Lid van de Vereeniging „Oost en West“
Leverancier van het Koninklijk Instituut
v. d. Taal-, Land- en Volkenkunde v. N.-I.

Kantoor: HOOIKADE 13a - DEN HAAG - TEL. 1000

DT
aan huls
NBE
Tel. 3
spijs, 90 cl
onderzoek
ne iets
et ware
aanleidin
geven.
len onder
nhet te
„De Trof
alleen
idschrift
pandak.
rijk voor
rt, in ch
e nemen
op Sum
108).
oor E.
? door
ndek, do
ensch, de
).
o Sumat
erwouden
ezen, dat
ter nog
in de
mensche
deze
L.
n in M
ren ver
zijn en
de inwe
de jage
te voog
eld ervo
estuurs
staan, v
ng bloe
en hemel
en loope
zinnige
het koele
en vleug
rna vlieg
m scher
hun een
stemmen
e fantas
de wijs
makelijk
geheimz
de water
die de
menschen
hen Pal
zij veel
ducten in
echte)
ogd mo
te steller
sche he
itdachte
Indië
364.
gekeerde
terwaart
AVING
ed. Oost-
West
stituut
v. N.-J.
TEL. 100

TH. MESSINK - DEN HAAG
2e SWEELINCKSTRAAT 97 TELEFOON 35098
Kledingmakerij voor Dames, Heeren
en Rijkleding

MATHIEU PIETERS
Ari. Photographe
PRINSESTRAAT 90 (en lage Molenstr.)
LA HAYE
Geopend van 9-6 uur
Zondag en Feestdagen gesloten

Modemagazijnen
HENNEMAN & PLUKKER
Valeriusstr. 28-38
DEN HAAG
Grootste Speciaal Magazijnen
in Japonnen, Blouses, Rokken,
Peignoirs, enz. enz.
Gedurende den Winter steeds nieuwe zendingen volle Blouses en Japonnen voor Indië

straks geluidloos zou komen bedelen om tabak voor?

„Het, dat zij anders naar het leven van den mensch zouden staan. Maar wanneer de enkele zoe- uit de lage landen 's avonds in de koele bos- sjen kluipen in het bladeren-hutje en zach- telen hooren als van een gamelan, dan weten dat er „orang pandak” in de buurt zijn, en zij niet dat zij 's nachts zullen worden lastig ge- ten door die wezens, die voortdurend kloppen trekken aan de takken en bladeren van het hut- indien men hen niet te vriend houdt met een keijik pruimpje.

„Hoe heb ik wel genoten van deze geheimzinnige talen, telkens weer met kleine nieuwe bijzonder- en.

1910 een nieuw gezichtspunt.

„Padangse jongen” in dienst bij den heer O., die grenzen van een erfpachtsaanvraag had te kappen, liep op een goeden dag met eenige velen in het oerwoud op den Barisanketen bij boek Salasih, toen hij plotseling op een 15 me- stand een groot, kortbeinig wezen zag, dat als mensch liep en de looprichting van den op- er zou kruisen; hij was zwaarbehaard, en niet orang hoetan, toch geleek zijn gezicht niet op een gewoon mensch; geluidloos, ernstig, boosaardig keek hij de menschen aan, en ver- derde zich daarop, kalm loopende; veel harder en een anderen kant uit, liepen de koei's!

„De opzichter was beduusd blijven staan, en toen in zijn bivakje kwam, schreef hij neer wat hij had, — het notaatje is in mijn bezit.

„Voor mij was en ben nog overtuigd, dat hier een waarschijnlijke ook in de andere verhalen — wel degelijk de orang hoetan (mawas, majas) speelde van nog-niet-gedetermineerd bosch- men houdt in zulke gevallen toch wel een deurtje open voor wijziging van gedach- ten men zelf hoopt, dat er wel iets geheim- of onbekends in het spel is; en de verhalen van de „orang pandak” en daar in de binnenlanden van Ben- en hoorde, doofden de zwakke hoop niet uit!

„Ik sprak ik in 1916 over de zaak met mijn ad Jacobson, en ook deze hield een deurtje open voor mij, er was hem zelfs iets overkomen aan den van den Piek van Korintji, dat het deurtje be- had open gezet.... doch dit zal, hoop ik, Jacobson zelf willen vertellen als hij deze aantee- gen gelezen heeft.

„Een jaar later kreeg ik nieuw belangrijk mate- riaal, ditmaal van een even betrouwbare zijde als Jacobson.

„De heer Oostingh, administrateur van de koffi- enemng Dataran, vulde mijn verhalen aan hem met de „orang pandak” met het volgende aan.

„In Juni 1917 geraakte hij op een tocht door oerwoud op een oostelijken uitlooper van den aan Kabah, tusschen de stroompjes Aier Kem- en Aier Roeso, verdwaald. Na uren te hebben gezocht, was hij in het zeer zware bosch, zag hij, te meer half twee in den namiddag, op een af- van ongeveer 10 meter, iemand op den grond in een houding alsof hij een vuurtje maakte.

„De heer O. was zeer verheugd eindelijk iemand te zien, aan wien hij de goede richting naar Data- rante kunnen vragen, maar vóór hij hem aan- werd hij getroffen door wat hij zag.

„Hij liet den heer O. aan het woord en geef pre- ter weer wat ik, een maand na de gebeurtenis, uit woord opschreef.

„Hij zei, dat hij kort haar had, kort geknipt, en het viel mij plotseling op welk een onderling lederachtige, vuile nek hij had; ik niet, wat heeft die vent een vieze, rimpelige nek!

„Hij was zoo breed als een doorsnee inlander, had een vierkante, niet afhangende schouders, zijn was niet bruin, maar als van zwarten grond, en zou willen zeggen: bestoven zwart!, meer grauw dan zwart.

Hij merkte blijkbaar mijne aanwezigheid, draai- de het hoofd niet om, maar richtte zich op, hij was naar mijn overtuiging zeker zoo groot als ik (± 1.76 M.).

„Ik zag toen, dat het geen mensch was, en ging achteruit, want ik was ongewapend. Het wezen deed zeer kalm, zonder eenige overhaasting eenige stap- pen, greep toen met een hespottelijk langen arm een boompje, dat onder zijn gewicht dreigde te breken en slingerde geluidloos en kalm, rechts en links grijpend, een boom in.

„Mijn hoofdindruk was, en is nu nog: wat een idioot groot beest. Het was beslist niet een orang hoetan, ik had kort te voren nog den reusachtigen aap van Artis gezien.

„Hij had meer van een monstergrooten siamang, maar die is langharig en hij had zonder eenigen twijfel kort haar. Zijn gezicht heb ik niet gezien, hij negeerde mij volkomen”.

„Tot hiertoe het verhaal van den heer Oostingh. Heeft deze toch niet een siamang gezien? Een oerouden „overgebleven” zwarten gibbon?

„En zijn de „orang pandak” niet, wat de solitair- ren zijn onder de olifanten?

„Alleenloopers, slechtgehumeurde, door alle vrou- welijke stamleden verafschuwde overgrootvaders, misschien door ouderdom en schurft bijna haar- loos geworden?

„Het is deze vraag, die ik door mijn artikeltje bij de lezers van ons blad wilde inleiden, in de hoop dat ook anderen zullen vastleggen, wat zij weten van den „boschmensch” op Soematra.

(Wordt vervolgd).

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlucht.

De „Oost- en West”-Medaille in Indië.

Het was een gelukkige gedachte van het Hoofd- bestuur der Vereeniging „Oost en West” om van de, ter herinnering aan haar zilveren jubileum geslagen ge- denkpenning, het eerste gouden exemplaar in Indië te schenken aan „Pa van der Steur”. En dat dit geschenk in goede aarde gevallen is, bewijst het vol- gende schrijven van mevrouw Van Idsinga-Van Hogen- dorp, secretaresse van het Comité van Hulp en Bijstand in Ned. van de „Vereeniging tot Bevordering van Chris- telijk Leven en Onderling Hulpbetoon” in Ned.-Indië, waarvan de heer Joh. van der Steur de stichter, de voorzitter, de onvermoeide stuwkracht, in één woord de ziel is:

„Op verzoek van Joh. van der Steur kom ik u voorloopig zijn diepgevoelden dank uitspreken voor de groote verrassing, die hem werd geschonken. De gouden eerepenning prijkt op zijn tafel. Het Be- stuur van „Oost en West” gaf hem met dit blijk van waardeering van zijn arbeid eene groote vol- doening. U wilt zijn dank voorloopig wel over- brengen? De groote vacantie is oorzaak, dat hij geen oogenblik tijd heeft voor correspondentie. 500 jongens moeten bezig gehouden worden.

„Mag ik den dank van ons Comité van Bijstand voegen bij den zijnen en u een verslag over 1923 hierbij aanbieden?”

Gaarne nemen wij hier het een en ander over uit dat verslag, want wie verstaat beter dan „Pa van der Steur” de groote *Levenskunst*, om zich geheel uit liefde te geven, in het belang van Indië en Nederland beiden, in navolging van Jezus: „Laat de kinderkens tot Mij komen”.

Bij een alleraardigst kiekje van een troepje jongens, hoornblazers en trommelslagers, waaronder het versje:

Vlug nu je bed uit, vlug nu je bed uit
Het zonlicht is daar.
Ga je nu baden, ga je nu baden
Het water staat klaar.
Dan naar de eetzaal, dan naar de eetzaal
De Nassie is gaar.

begint hij zijn verslag over het afgelopen jaar, geda- teerd Magelang Mei 1924, met de woorden:

„Wat is het leven toch anders geworden in Indië, nu, bij 31 jaar geleden, en wat is mijn werk anders geworden. Toen liep ik van de eene gar- nizoenstad op Java naar de andere, des nachts soms tippelde ik van Magelang naar Poerworedjo,

CONVERSATIE-CLUBS voor VERLOFGANGERS.
Vloeiend ENG., FR., D., SPAANSCH
spreken en corresp. in slechts 1 MAAND.
Honderden dankbet. van hooggeplaatste Ind. ambtenaren dagel. ter inz.
Inst. „SANDERS” 93 ORANJEPLEIN 's Hage.

EERSTE
NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ
„AURORA”
Koningsplein 1
's-Gravenhage

Uitgifte eener 3 pCt. Premie Obligatie Leening met diverse Winstkansen.

Vraagt Prospectus: rechtstreeks aan de Maatschappij of Hoofdver- tegenwoordigers.

Waar niet vertegenwoordigd: Actieve Hoofdagenten gevraagd.

BESCHIKBAAR.

F^A N. LOEB, Noordeinde 107-109
TELEF. 13149 DEN HAAG OPGERICHT 1882

Levert op **afbetaling:**
KLEEDING voor Heeren, Dames en Kinderen
MEUBELEN, BEDDEN, TAPIJTEN, Gordijnen
Complete Woning-Inrichtingen

Gramophoons - Rijkwielen - Kachels - Lampen - enz. enz.

P. B. VAN MOORSEL & CO
Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
Torenstraat 5-6 - Telefoon 12898 - Den Haag

DIVAN met ver- stelbaar hoofd,
Gobelin overtrek à **f 27.-**

f 27.-

Goedkoopst adres voor het meubi- leeren en stoffeeren van woningen

WASSCHERIJ „REINGOED”
speciale Afd. voor de behandeling van Fijn Goed
ANNA VAN BUERENSTRAAT 155-157
DEN HAAG - TEL. 71568

voor uiterst zorgvuldige behandeling van Uw Wasch wordt ingestaan. Behandeling van alle wollen en goederen systeem Jaeger.

Gevraagd voor Oost- en West-Indië

Vertegenwoordiger,

borg kunnende storten, voor Bakkerij-Gereedschappen, -Machines en Winkel-Inventarissen.

Brieven met opgaaf van referentiën onder letter VM aan het Bur. v. d. Bl., Nobelstr. 20, Den Haag.

BESCHIKBAAR.

**Rij-Onderricht
Pensionstallen
Handel in Luxe Paarden**
Duinstr. 6 : Tel. 50016
... SCHEVENINGEN ...

Maison van Dooremaalen

Mauritskade 73 DEN HAAG Telefoon 17147
DAMES- EN HEERENKLEEDING
Speciaal naar maat.
Elegante coupe. Zeer MATIGE prijzen
Vraagt U eens STALEN.
Heeft U Coupons, wij maken die zeer billijk

BESCHIKBAAR.

VERZAMELAARS

Zij, die Kunstvoorwerpen willen verkopen of hunne verzameling wenschen te completeeren, worden attent gemaakt op de rubriek Vraag en Aanbod in het Maandblad

NEDERLANDSCH-INDIË OUD EN NIEUW

Prijs f 2.50 per annonce van ten hoogste vijf regels. Ter kennismaking wordt op aanvraag gratis een nummer van ons Maandblad toegezonden

NOBELSTRAAT 20 TEL. 11987*
DEN HAAG

M. J. J. ESKES - DEN HAAG

DAMES- EN HEERENKLEEDERMAKER
SNEEUWKLOKJESSTRAAT 15

Prima Engelsche en Schotsche Stoffen

Eerste klas Sewerking Lage Prijzen
ATELIER VOOR KEEREN EN REPAREEREN

van Magelang naar Djoejakarta, of naar Willem I, Salatiga, Banjoe-Biroe, enz. De soldaten en nog eens de soldaten was toen mijn geestelijk werk en meermalen logeerende in de kazerne, werd ik ook des morgens gewekt door het getoeter van de hoornblazers. En nu moet ik altijd thuis wezen, hoogst zelden kan ik uit, want het is thuis te druk en met de uurtjes moet gewoerd worden. En waren het voorheen de soldaten zelve, die mijn hoofd en hart in beslag namen, nu zijn het al sedert vele jaren de soldaten, de gepensioneerden en hunne kinderen, want het is en blijft een feit, dat het meerendeel onzer kinderen afstammelingen zijn van de militairen en gegageerden. Edoch, de hoornblazers wekken mij nog en de signalen van de kazerne blijven ons bij, want elke morgen om 5 uur wekken de jongens de heele boel op met hun reveille. Zij blazen de reveille op hunne echte hoorns en slaan ze er de reveille nog bij op hun trom. Wijk maar vriendelijke lezer hoe flink ze er uit zien en zij zijn er trotsch op dat zij het sein geven.

„Er logeerde onlangs een oud-Officier bij den Resident en deze oud-gediende wreef zich des morgens om vijf uur de oogen uit, zeggende: „He, zitten wij hier zoo in het centrum van de tangsia, dat wij alle signalen hier hooren?” „Nee, neen,” zei men hem, „dat doen de jongens van papa Van der Steur.”

„Eens op een morgen zweeg de reveille. Ik riep des morgens de hoornblazers bij mij en zei: „Hé jongens, wat is dat? Wordt er niet meer geblazen?” „De meisjes,” zeiden ze, „gaan mopperen.” „Gekheid, hoor, er wordt niet gemopperd, de meisjes moeten ook maar vroeg leeren opstaan, maar de kleine kapelmeester heeft natuurlijk een liefje en die had gemopperd. Dat is nu weer voorbij.”

Daarna leidt den lezer door de verschillende gebouwen; eerst door de vier slaapzalen van de werkjongens, de Mulo-jongens, de groote schooljongens en de kleine schooljongens. Daar achter ligt de jongensmandikamers met 5 groote bakken en een kraan van de gemeentewaterleiding. Hierbij schrijft hij:

„De jongens hadden vroeger geen mandikamer; nu wel; ik heb die ook nog gebouwd van de giften met mijn 30-jarig jubileum ontvangen. Zij hebben er pret voor tien; nog al logisch, want het zijn heele troepen. Jongens zijn er zoo ongeveer 500 en zij kunnen dan ook niet allen tegelijk klaar komen. Werkjongens, die naar den winkel moeten en schooljongens baden het eerst. De Mulojongens, nu die willen liever voor den eten alleen gezicht en handen wasschen; baden doen zij liever straks na den eten, een beetje apart natuurlijk, want die hebben het gaarne een beetje fijner en de 3e klasse Mulo mag lange haren dragen, moet dus wat langer toilet maken. De 2e klassers Mulo mogen alleen lange haren dragen als hun eerste kwartaalrapport mooi is, maar dit jaar moeten zij eerst 2 mooie rapporten thuis brengen, anders geen lange lokken en krullen hoor; zij nemen soms voorschot van lange haren. Daar wat verder, bij de meisjes, is natuurlijk een mooie gesloten mandikamer en daar helpt moeder de vrouw; de meisjes hebben wat meer tijd dan de jongens, want die zijn er veel minder, dus is het eten deelen daar vlugger klaar. „Daar verder in het kleintjeshuis, hetgeen dit jaar ook met de jubileumgiften vergroot is en nu 100 peuters bergt van 1 jaar tot 9 jaar ongeveer, daar is juffrouw Otto met een groot meisje en een baboe aan het helpen.”

Het meisjeshuis is niet uitgebreid in 1923 en bevat nog 110 meisjes, maar het is veel verbeterd en opgeknapt; het ziet er keurig uit. Zij leeren er netjes huishouden en vooral ook naaien, van oude kleeren nieuwe maken. Voor het krankzinnigengesticht op Kramat werden 16.000 stukken goed gemerkt en van de winst werden Kerstgeschenken voor de kleintjes gekocht.

„Pa” vertelt verder:

„Dan ziet ge een nieuw huis; wij bouwden dat ook verleden jaar van het jubileumgeld. Daar woont nu een gepensionneerd sergeant-majoor-werkman der genie met zijn gezin. Hij is werkbaas aan ons gesticht. „Als het gelij verloopt, moet men de bakens verzetten” is een Oud-Hollandsche spreuk en die woorden moesten worden toegepast. „Eenige jaren geleden met elke vacantie na het einde van de cursussen van Cultuur-, Technische-, Ambachts- en Mulo-school konden wij een aantal groote jongens afleveren in goed betaalde betrek-

BESCHIKBAAR.

DAMES- EN HEEREN MODE-MAGAZIN C. W. VOGELS

BOREELSTRAAT 40, b/d Boetzelaerlaan
Lingerie, Kousen, Handschoenen
Overhemden, Boorden, Dassen
Verkoop op Maandrekening — Contant 5 pCt.

kingen; nu met de veranderde toestanden zelfs goedgeschoolde jongelui bedelen op baantje met een traktementje, dat net den openhoudt en dan mogen zij nog blij zijn, iets hebben. Gevolg is, dat wij de jongens hier moeten houden en dat werklozen thans men zonder iets. Leegloopen en op hun buil belen en niets dan stroofjes rooken en op taar tokkelen, dat gaat niet. Ik heb dus goed een paar werkplaatsen er bij gemaakt een smederij en een timmerwinkel, waar om 40 jongens werken. De genie had ook niet van de werk voor de vele jongens in verband bezuiniging.”

Bijzonder in zijn schik is de heer Van der Steur het gebouw en erf, die hem bij het 30-jarig jubel door het Gouvernement werden afgestaan, waar reeds 5 jaren lang gehoopt had voor de zoo avondlessen en den zoo nuttigen tuinarbeid.

Naar wij hopen, wordt bij het onderwijs, b.v. teekenen, niet verzuimd te wijzen op het typisch van de Indische kunst. De kinderen van gemeenten kunnen door gevoel en begrip in deze een schakel tusschen Oost en West.

Bij de beschrijving van het kerkje wordt Gen.-Maj. Dr. A. J. Salm, van wien ook een is opgenomen, herdacht, o.m. met de woorden:

„Wij vonden het aandoenlijk, dat onze oude Dr. Salm als zijn wensch had te kenbaar geven uit onze gestichtskapel te worden behouden en dat daar de laatste gebedsklanken en de ste religieuze kindergezang zou klinken in stoffelijk overschot van hem, die de kerk steeds had liefgehad en in alles had gewild. Wanneer wij een laatste woord aan hem spreken het is: „Wij missen u met uw warme, trouwe

Op het graf werd gesproken door Pastoor Hoeyen en Pa v. d. Steur, die elkaar over het kruis en broeders de hand gaven, al behooren beiden tot andere kerk. Generaal Salm was Doopsgezind echtgenoot R.-Katholiek; beide geestelijken een woord tot troost en steun voor de achterblijven.

In het kantoor van den heer v. d. Steur hangt goedgeleend portret van den heer J. T. Cremer wijlen Mevrouw Cremer kort na haar mans overleden geschenke gegeven en ook in het verslag over men met de waardeerende woorden:

„Het moet hier wel een eereplaats hebben de heer Cremer heeft altijd met warme liefde ons gedacht en ons geholpen. Ik heb het niet vergeten hoe hartelijk hij mij in 1903 in Den Haag ontving. Ik kwam hem toen bedanken voor dan door hem geschonken giften aan het gesticht. Ik deelde Z.Ed. mede dat ik, in Nederland nu ook collecteerde voor een nieuwe jongensslaapzaal. Eer ik het vroeg, had ik reeds een van f 1000.— in de hand. Een dag voor ik Indië weerkeerde, kwam ik den heer Cremer. Hij lei mij de hand op den schouder en zei: „Wel Van der Steur, heb je het geld bijeen voor je jongensslaapzaal?” „Nee,” zei ik. „Maar beginnen met bouwen?” „Ja,” luidde mijn antwoord. „Begin dan, en als je tekort komt, kom naar waar ik woon. Toen ik later nog f 5000.— had om de jongensslaapzaal af te maken, gaf de heer Cremer ze mij met een eenvoudig, maar woord er bij. Toen ik begon met het werk de gepensionneerden en wel een beetje geld hebben om oppassende gepensionneerde kinderen bedragjes te kunnen leenen om eigen te krijgen en ik er den Heer Cremer over sprak gaf hij mij met een paar vrienden voor dat f 5000.—. Ik heb ze nog altijd als een afzondeling kapitaalje en heb er meer dan eens goed kunnen helpen.”

Het verslag wordt besloten met het portret van Ds. H. Pierson, door den heer v. d. Steur als een en trouwen raadsman vereerd.

En ten laatste het financieel verslag, waartoe overnemen:

„Onze gestichtsterkte was op 31 Dec 1923 als volgt:
Opgenomen sedert het bestaan . 2279 kinderen
Afgevoerd 1549

Aanwezig totaal aantal 730 kinderen
Hiervan zijn 44 kinderen, welke buiten de richting verblijf houden, maar voor rekening de inrichting studeeren, op Cultuurschool.

Grand Pension VILLA DES ROSES
DUINWEG 22, VAN STOLKPARK
Scheven. Boschjes.
Eerste Rang Familie-Pension
Stroomend koud- en Warm Water
Voor groote Families speciale overeenkomsten

"Staal-„Oud-Wassenaer“
 Telefoon Kievit 571
 minuten per Electr. Tram van Den Haag
 Tramhalte Stoeplaan
het geheele jaar geopend
 comfort Matige pension-prijzen

nische scholen, Kweekscholen, S.t.o.v.i.a. en een juridisch student te Leiden.
 40 kinderen betalen een matig verpleeggeld in den vorm van weezenpensioen of bijdragen van familieleden.—
 690 niets bezittenden aanwezig.
 Gemiddeld is het aantal kinderen geweest over het afgelopen jaar 720. Elk kind heeft dus door elkaar groot en klein gekost f 138668,72 : 720 = f 192,60 = f 16,50 per maand.
 Van het Gouvernement kregen wij f 52,000, dus hebben wij toch nog de reuzentaak gehad om f 86668,72 bij te scharen boven wat wij aan Gouvernements subsidie kregen.
 breekt dit geen boekdeelen van *Levenskunst?*

Van Week tot Week.

18-25 AUGUSTUS.

Mangkonegoro VII. Wij vernemen dat den 4en September a.s. de verheffing zal plaats hebben van Mangkonegoro tot Pangiran Adipati Ario Mangkonegoro VII, welke naam en titel aan de hoofden van het Mangkonegorosche Huis bij het bereiken van den veertigjarigen leeftijd worden toegekend.

Sarie-Borneo. De hoofdinspectie van de scheepvaart heeft een rapport ontfangen van den havenmeester te Bandjermasin inzake de Sarie Borneo. Daaruit blijkt, dat het schip verliet met 62 man equipage met inbegrip van de officieren, 16 dekpassagiers, vier eerste en drie tweede klasse passagiers, onder wie de moeder, twee dochters, een nicht, een schoonzoon en de zoon van den eigenaar Thio Soen Yang. De douane noteerde, dat de totale lading rond 6900 pikols bedroeg met een waarde van f 145.430. Het laadvermogen van de Sarie Borneo was ongeveer 7000 pikols bij een maximum diepgang. Gelijklastig had het vertrekkend schip wat slagzij over stuurboord. De Lloyd-verzekering bedroeg f 170.000. Het schip was in de hoogste klasse geklasseerd. Voor klassebehoud was aan reparatiekosten in 1920 een ton en in 1924 f 2000 uitgegeven. De meegenomen preciosa worden geschat op een halve ton. Veel lading was niet verzekerd. De douanecijfers waren zeer laag geraamd. De handelswaarde was wel het dubbele. (Aneta, 20 Aug.)

Landbouw in Indië. Het Indo-Europeesch Verbond heeft in het Djemberse 400 bouws ten behoeve van den kleinen landbouw verkregen. De uitgifte geschiedt in kavelingen van 20 bouws. (Aneta, 20 Aug.)

Indische delegatiën. De minister van koloniën maakt in de St. Cour. bekend, dat het percentage, hetwelk wordt ingehouden van de bedragen, welke door tusschenkomst van zijn departement worden gedelegeerd aan hier te lande woonachtige gezinsleden of crediteuren van in Nederland-Indië vertoevende ambtenaren, officieren of gepensionneerden, met ingang van 1 September wordt teruggebracht van 4 op 3%.

Opium uit opium. De opiumregie maakte in de afdeeling Bengkalis (Oostk. v. Sum.), welke een groote Chinese kooliebevolking heeft, in 1923 een netto-winst van 1.300.000 gulden.

Visserij te Bagan Siapiapi. Deze plaats, welke men zegt de tweede visscherijhaven van de wereld te zijn, voerde in 1923 niet minder dan 21.000.000 K.G. visch uit, waarvoor noodig was de import van 20.000.000 K.G. zout. Verder voerde Bagan in hetzelfde jaar uit 800.000 K.G. garnalen en 10.500.000 K.G. trassi.

Bevoegdheid. De ontvangsten der in- en uitvoerrechten en accijnzen op Java over het afgelopen jaar waren anderhalf miljoen minder dan in hetzelfde tijdvak in 1923.

Dit verschil wordt bijna geheel veroorzaakt door verminderde ontvangsten op lucifers, welke bijna twee miljoen beneden de raming bleven. De cijfers der in- en uitvoerrechten en accijnzen voor de buitenbezittingen wijzen over de eerste vijf maanden van dit jaar een stijging uit van bijna een half miljoen. (Soer. Hbl.)

Financiën. Aangezien de verschillende adjunct-inspecteurs van financiën nog te jong zijn voor promotie, zal aan de regering worden voor-

F. J. WOLFF,
PENSION „ARCHIPEL“
BALISTRAAT 32 - DEN HAAG

gesteld, aldus de Bataviasche redacteur van het Soer. Hbl., om eenige beroepsinspecteurs uit Holland te zenden.

Kolonel A. Ernste †. Den 21en dezer overleed te 's Hage de heer Albert Ernste, gep. kolonel van het Ned-Ind. leger, officier in de Orde van Oranje-Nassau.

Luit.-Kolonel Catenius †. Te 's Hage overleed den 22en dezer, in den ouderdom van 78 jaar, de heer H. A. N. Catenius, gep. luitenant-kolonel der inf. van het Ned-Ind. leger.

Huishoudcursus voor Javaansche meisjes. Kort geleden is, naar men aan de Loc. meldt, te Solo (Mangkonegaran) in de panggoeng van den Prangwedon, een huishoudcursus opgericht voor Javaansche meisjes uit den adelstand, welke den naam draagt van Siswo Rini. Deze inrichting biedt den jongen vrouwen de gelegenheid aan zich te bekwaamen in de huishouding, bakken, administratie voor de huishouding, kookkunst, opvoedkunde, handwerken, enz.

Radium in Indië. Reeds eerder werd bericht, dat er een radiumhoudend erts was aangetroffen in Indië. Nader verneemt de Bandoengsche correspondent van de Loc., dat die zich bevindt in manaciet, dat men in het Westen van Borneo vindt.

Er wordt thans bij den B. G. D. te Weltevreden nagegaan, welke waarde de radiumhoudende stof heeft.

De dienst van het Mijnwezen heeft thans gereede aanleiding, zijne onderzoekingen naar het kostbare goedje voort te zetten. Blijken de vondsten goede waarde te hebben, dan zal men het erts naar Europa moeten uitvoeren om er het radium aan te onttrekken.

Opsporing van petroleum. Als nummer één op het program van den opsporingsdienst van het Mijnwezen staat thans het zoeken naar petroleum, wijl men dit artikel in handen van het gouvernement wil houden. De heele archipel zal systematisch worden afgezocht en daartoe is een goed deel van de 28 mijnbouwers met verschillende opdrachten aan het werk.

Op het eiland Boenjoë gaat het niet zoo naar wensch. Men heeft er, als bij alle pogingen om spuiten aan te boren, met de beide proefboorinstallaties nog al pech gehad. Het werk wordt echter zonder onderbreking voortgezet.

Verder vernemen we, dat naar petroleum thans gezocht wordt in Pasir en Tanah Boemboe, landstroken in Oostelijk Borneo, in Indragiri — op Sumatra — en op de Kleine Soenda-eilanden.

Mr. Raden Oerip. Benoemd tot advocaat en procureur bij den Raad van Justitie te Semarang, Mr. Raden Oerip Kartodirdjo, domicilie kiezende te Semarang.

Benoemingen rechtshoogeschool Aneta seint dd. 21 Aug. Met ingang van 25 Augustus zijn benoemd tot hoogleraar aan de Rechtshoogeschool Prof. Mr. A. H. M. J. van Kan¹⁾, hoogleraar aan de Rijksuniversiteit te Leiden, in het burgerlijk recht, tevens faculteits-praeses; Raden Ario Dr. Hoesein Djajadiningrat, Adjunct-adviseur voor Inlandsche Zaken in N.-I., Mohammedaansch recht, de instellingen van den Islam, het Maleisch en zoo noodig het Soendaneesch; Mr. R. D. Kollewijn, griffier van den Raad van Justitie te Semarang, inleiding tot de rechtswetenschap, het handelsrecht, het internationaal privaatrecht en het intergentiel recht; Dr. J. H. A. Logemann, controleur B.B., belast met de waarneming der betrekking van inspecteur bij den bezuinigingsdienst, staatsrecht; Dr. B. J. O. Schrieke, Conservator der Ethnogr. verzameling bij het Kon. Bataviasch Genootschap v. K. en W., sociologie en volkenkunde. Benoemd zijn tot buitengewoon hoogleraren: Mr. Dr. F. M. baron van Asbeck, referendaris ter Alg. Secretarie, volkenrecht en buitenlandsch koloniaal recht; Dr. J. H. Boeke, adviseur v. h. Volksredietwezen in N.-I., staathuishoudkunde; Mr. B. ter Haar, rechterlijk ambtenaar in N.I., adatrecht; Dr. E. Bessem, rector van de Westersch Klassieke Afd. der A.M.S. te Bandoeng, tot Latijnsch lector. Er is nog niet voorzien in een leerstoel voor het strafrecht en het Javaansch.

¹⁾ Naar nader gemeid wordt is het bericht der benoeming van Prof. van Kan te Leiden, voorbarig. Deze benoeming ligt wel in de bedoeling, doch kan uiteraard niet geschieden vóór de terbeschikkingstelling door den Minister van Koloniën, welke nog in voorbereiding is. Volgens een nog later ontvangen Aneta-telegram zouden de docenten aan de Rechtshoogeschool inderdaad nog niet benoemd zijn, maar vast zou staan dat de benoemingen, zooals deze gemeid zijn, binnenkort zullen volgen.

Holl.-Indisch Restaurant „NOBACK“
 Sweelinckstraat 158 Telefoon 36257
 Tevens uitzending van Holl. en Ind. Diners.
 Rijsttafel . . . vanaf f 1.25, f 1.50, f 2.— en hooger.
 Holl. Diners . . . vanaf f 0.70, f 0.95, f 1.25 en hooger.
 Beleefd aanbevelend, MEVR. NOBACK
 Pension Restaurant
 Jacob Hopstraat 1 Sweelinckstraat 158

HOTEL-RUBRIEK
AMERSFOORT

Hotel-Café-Restaurant „Monopole“
 Vis à Vis Station - Telef. Interc. 41
 Directeur STREEFKERK TEN KLOOSTER, Lid der Ver. „Oost en West“

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 11466, Dir. bij Schev. B. Str. k. en w. w. op delogeerk.
PENSION „QUIST“, Stadhoudersplein 17-19, Tel. 51523

Pension E. M. Biewanus, A. v. Solmsstraat 135. Ind. Rijsttafel op Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.
Huize „Elisabeth“, Valkenboschkade 670 en 672. Familie-Pension voor Dames en Meisjes.

Hotel Rest. „DUINOORD“, Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. OOSTERWIJK & V. D. LUIJER
Pension „VAN ARNHEM“, 77 Gr. Hertoginnelaan, Tel. 30965. Kamers beschikbaar.

Lunchroom „THOMSON“, Thiensdijk 31, Den Haag Gezellig Zitje. Bill. prijzen 1ste kl. Consumptie. Aanbevelend, J. VENEMA.
Pension Dames Lugtenburg en Wegner, Parterre disponibel. Bad en Telefoon. v. Soetselaerlaan 67

Hotel „Promenade“, Oude Schev. weg 21, Tel. 5454 Prachtige ligging. Matige prijzen. **BESCHIKBAAR.**

NIJMEGEN

HOTEL REST. „DE KEIZER“, Spoorstraat 7
HOTEL CAFÉ REST. „DE POORT VAN KLEEF“, Grootestraat 2-4

ROTTERDAM.

Hotel „SWITS“, Oude Hoofdplein 2-3. Modern ingericht, riant uitzicht. Aanbevelend, O. KÖHLER
Restaurant RITZER, Parkstraat, Telefoon 13903, Menu f 1.25, Soep, Schotel naar keuze, Pudding.

CASTRICUM N.H.
Mooie Duin-Wandelingen
Hotel „DE RUSTENDE JAGER“
 Pension f 3.50 per dag.

Hotel Pension v. d. Laar
 GEVERS DEYNOOTWEG 61 TELEFOON 52564
 Prachtig en rustig gelegen tegenover het groote badhotel „Kurhaus“, één minuut van het strand en bij de haltes der trams naar Den Haag en Rotterdam.
 Stroomend water. Electrisch licht.
 Pensionprijs vanaf f 5.— per dag per persoon.
 Bij lang verblijf conditiën nader overeen te komen.
 Het geheele jaar geopend. Auto-Garage bij het Hotel.
 Aanbevelend J. J. v. D. LAAR, Eigenaar.

CAFÉ RESTAURANT „PIEPER“
 TOUSSAINTKADE hoek VEENKADE, halte lijn 2 en 3
HOLLANDSCH - INDISCH - RESTAURANT
 LUNCH f 1.10 DINER f 1.75
 4 Gerechten 6 Gerechten
 Rijsttafel vanaf f 2.— } Bij vooruitbestelling.
 Bami „ f 1.25 }

Steds voorradig
NASI GORENG f 0.75
 Aparte gelegenheid voor gebruik van **INDISCHE DINERS**

American Hotel - Amsterdam
 Hotel en Café-Restaurant le Rang. 121
 Beste Ligging - Modernste Inrichting
 Electriche Verlichting - Centrale Verwarming
 Electriche Personenlift
 Omnibus aan 't Station - Matige Prijzen
 A. W. VOLMER, Directeur.
 Interc. 4737. Code 5th Edition A. B. C.

Magazijn van

Heerenhoeden en Pelterijen

EDUARD PELGER

Prinsestraat 35 - Den Haag

Telefoon 13902

Maison „ELEGANTE”, Den Haag

CELEBESSTRAAT 32 TELEFOON 13885

Dames- en Meisjeskleeding

Chique Coupe. Aparte Modellen. Uiterst billijke prijzen

O.a. Elegant Trois pièces vanaf f 52.50

OOK MODERNISEEREN

Piano's en vleugels

DUCANOLA

NON PLUS ULTRA

F. A. C. F. VAN DER DOES

LANGE HOUTSTRAAT 9

DEN HAAG

BREDA-MAASTRICHT

Vraagt catalogus

BEZOEKT DE TOONKAMERS

van Oost- en West-Indische Kunstnijverheid

Heulstraat 19 - Den Haag

Toegang vrij.

Iederen werkdag geopend van 10—6 uur; 's middags tusschen 12—2 uur gelegenheid tot het gebruiken van een Indisch middagmaal, tegen f 0.75 de portie:

's Maandags: *ketoepat (lontong)* met toebehooren met klapperijs na.

Dinsdags: *nassi goreng* of *bamie*.

Woensdags: *nassi ajam* of *goeri* met pisang- of ananas-ijis na.

Donderdags: *djanganan* (gado-gado) of *bamie*.

Vrijdags: *Gado-gado* (*djanganan*) of *bamie*.

Zaterdag: eenvoudige rijsttafel. Tegen f 1.50 en f 0.75 de halve portie. Met Indisch ijis na à f 0.20 de portie.

Tusschen 3—6 uur thee of Indische stroop *tjendol* en *tjao* of Indisch ijis à f 0.25 de portie.

De zelfgemaakte stroop (rose, assem, vanille en ananas) is ook per flesch verkrijgbaar à f 1.20.

De „Boeatan”-thee is in pakjes van 1/2 pond te koop tegen f 1.— en f 0.75.

Cheribon (Tjerebon) vooruit. Naar verluidt, zullen de mailboten van de Stoomvaart-Mij. Nederland en van den Rotterdamschen Lloyd, te beginnen met de Slamet, die thans op uitreis is naar Indië, rechtstreeks Cheribon aandoen.

Opheffing vergaderverbod. Het verbod van vergaderen is opgeheven voor de hoofdplaats Solo en het gewest Jogjakarta.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

In memoriam-Van Heutsz.

Verschillende bladen hebben een „in memoriam” gewijd aan den verscheiden oud-gouverneur-generaal Van Heutsz. Uit drie dezer artikelen stippen wij een en ander aan.

De *Loc.* (12 Juli) zegt:

De stervenstijding van den oud-gouverneur-generaal, van den oud-gouverneur van Atjeh, van den bevestiger van het Nederlandsch gezag in de Buitengewesten, zal heel Indië treffen. Bewonderaars en vijanden van deze koloniale figuur zullen erkennen: *er stierf een man.* En in oude krijgerharten zal dit bericht herinneringen wekken, die den „grognaard” even in stilte het saluut maken voor zijn generaal.

De naam Van Heutsz is in de geschiedenis van Indië van een beteekenis, die ook nu nog nauwelijks valt te schatten. Van Heutsz is de man geweest, die aan Indië de staatkundige eenheid zou brengen, welke voor de verdere economische en politieke ontwikkeling van deze landen onontbeerlijk was. Meer dan de pacificator van Atjeh is hij geweest. Hij was de bringer van gezag en orde, noodzakelijke grondslagen voor welvaart, in den geheelen Archipel. Van Heutsz heeft Indië, dat voor een groot deel alleen in naam onder Nederland's bewind was gesteld, metterdand tot een deel van het Rijk gemaakt. Hij heeft Indië opnieuw voor Nederland en voor Indië zelf verworven. Hij heeft de basementen versterkt en verzekerd, waarop anderen later in rust en vrede hebben kunnen voortbouwen aan het Indische huis.

Het *Soer. Hbl.* (12 Juli):

Het bestuur van G.-G. Van Heutsz is voor onze koloniale positie in het algemeen zeer belangrijk geweest; zijn uitgangspunt was, dat de eerste voorwaarde voor economische ontwikkeling rust en orde was, en veiligheid voor personen en goed, maar toch slechts voorwaarde, omdat doel was en bleef de exploitatie van den rijken bodem, en grotere welvaart. In dit verband verdient hij ook met eere genoemd te worden om de openlegging der Buitenbezittingen.

De *Ind. Crt.* (W. J. E.) (12 Juli):

Naar voren treedt de figuur, zooals Braakensiek haar eens heeft geteekend: Van Heutsz als een lichtplek in de donkere omgeving van Nederland's moedeloosheid en slapheid.

Zoo zal hij voor het nageslacht blijven voortleven: een man van taai wilskracht en kloeken durf, die aan Nederland teruggaf, wat bij het bestuur over dit geweldig eilandenrijk niet kan worden gemist; zelfvertrouwen, durf in het heden en geloof in de toekomst.

Onze hooge bestuurders.

Het *A. I. D. de Pr. Bode* geeft een pleidooi voor verhoogd landvoogdelijk pensioen, opdat deze hooge bestuurders onbezorgd zullen kunnen leven en geen commissariaten behoeven aan te nemen.

Naar aanleiding hiervan schrijft de *Locomotief* (15 Juli) dat het onderwerp meermalen door haar ter sprake is gebracht en zij heeft dan aangevoerd, dat tegenover den juisten eisch eener onthouding van deelgerechtigheid in ondernemingen in het gebied waarover bewind werd gevoerd, onafwijsbaar behoort te staan de toekenning van een vergoeding, welke dan ook financieele onafhankelijkheid waarborgt. Hiervoor zijn twee vormen denkbaar: Ten eerste die van een hooger bezoldiging van den gouverneur-generaal, ten tweede die van hooger pensioen. De eerste vorm ware ook zoo te wijzigen, dat meer dan tot dusver heel de staat, welken de gouverneur-generaal krachtens zijn representatieve ambt heeft te voeren, voor rekening van den lande komt. Voor een verhoogd pensioen zou pleiten de zekerheid, welke het scheidt dat de ex-landvoogd tot het eind zijner dagen over de ruime middelen zal kunnen beschikken, welke hem toekomen voor

de diensten, aan den staat bewezen. Voor een bezoldiging zou pleiten de mogelijkheid, den bestuurder hierdoor geopend om door kapitaal ook zijn nabestaanden materieele zorgen te doen. Hoe het regele, is van nader orde. Dat regele anders regele dan thans, is voor het der landvoogdij zoowel als voor de bestendige koring van keuze uit de allerbesten, noodwendig.

De *Indische Crt.* (O. J. E.) (17 Juli) verkiest hoogde pensioen:

In het algemeen, trouwens, zijn de Indische sioenen, vergeleken bij die welke aan gewezen niale ambtenaren van andere landen toegekenden, gering. De Britsch-Indische bestuursambt brengt het als regel na 21 jaren dienst tot een ongeveer te vergelijken met die van onze resistent en heeft dan recht op een pensioen van 1000 pond per jaar, dat is f 1000 per maand. Dit ontbreekt van de noodzakelijkheid, in het moederland een tje te zoeken. En hun is dan ook de aanvaardig commissariaten e.d. verboden, op straffe van van hun pensioen.

Dit lijkt het blad juist. Het prestige der posit den gouverneur-generaal in Nederland zoowel als in Indië eischt, dat voorkomen worde, dat een landvoogd in het moederland opgaat in de ma wordt beschouwd als iemand, die een niet kwaad tje heeft gehad, dat overigens in beteekenis zie verheft boven dat van tal van lieden, die genoe dienden om van hun rente te leven. De landvoog den betrekking als zoovele andere. De positie v landvoogd is de tweede in het rijk der Nederl en dit behoort tot uiting te ksmen in toekenning een zoodanig pensioen; dat de oud-gouverneur-g in Nederland een staat kan voeren welke hem in groote steden tot de eerste notabelen doet rek

Aanbieding der contra-geschenken van H. M. de Koningin.

Naar de *Java Bode* (17 Juli) meldt, had in de gen van den 15en Juli de officieele aanbieding van de contra-geschenken van H. M. de Koningin tien uur begaf de resident zich in gezelschap plaatselijke autoriteiten, de ambtenaren B. B. d dere genoodigden naar den Kraton. Z. H. de verwachte in de Bangsal Kentjono het gezelschap.

Nadat de desbetreffende opdracht van de Res am den resident van Jogjakarta in het Holland het Javaansch was voorgelezen, werd het ge voor Z. H. den Sultan voorgebracht: een pracht (kronzwaard) in zwaarvergulde scheede, een der in een mahoniehouten cassette, bekleed met fluweel, en de scheede van de sabel voorzien v inschrift: „Koningin Wilhelmina aan Sultan H koe Boewono VIII 1923”. Bij het aanbieden st resident den Sultan in de landstaal toe, zeggend hij met groot genoegen voldeed aan het bevel van den G. G. om de verschillende geschenken en den te overhandigen. Dit tegengeschenk was een van wederzijdsch vertrouwen en vriendschap, bij haar 25-jarig jubileum ten deel gevallen. Z Sultan staarde vol bewondering naar het bij mooie zwaard en dankte den resident met een druk voor de overhandiging van dit schitterend schenken.

Daarna stelde de resident aan Pangeran Koesoemo het geschenk ter hand voor zijne *Ratoe Kentjono*, een sierlijk gouden doosje met en emaille, met het verzoek dit aan haar te overhandigen.

Vervolgens werd Pangeran Adipati Hangebeli geroepen aan wien de keurig uitgevoerde oork bestemd voor de *pangerans van Jogja* werd over digd.

Hierna begaf het gezelschap zich met den naar de Prabajaksa, waar aan *Ratoe Sasi* het ha gedachte geschenk werd ter hand gesteld. Zij ont een gouden beursje met inscriptie.

Ratoe Ajoe ontving een gouden naaigarnitu ivoren doos eveneens met inschrift.

Daarna werd weer teruggegaan naar de Kentjono, waar de *Rijksbestuurder* de hem en dere Sultanaats-ambtenaren toebedachte oorko ontvangst had te nemen.

Nadat een glas champagne gedronken was, Sultan het woord en verklaarde zich zeer gevoelen met het geschenk van Hare Majeste verklaarde het steeds in hooge waarde te zullen den. Hij bood eerbiedig zijn groeten dank verzocht den resident zijn groote erkentelijkheid willen betuigen aan H. M. de Koningin via den verneur-Generaal, waarop hij den resident en alle

BESCHIKBAAR.

G. A. v. Monsjou, Horlogerie, Optiek

Valkenboschpl. 19 - Tel. 32167 - Den Haag

Brijlen en So Easy.

Amerikaansche Optiek. Recepten H.H. Oogarts

Magazijn van Uurwerken. Reparatie-Inrichting

SPUISTR. 40 J. SCHULTE DEN HAAG

Gedurende Augustus

Buitengewoon lage prijzen in MANTELS en JAPONNEN

Crêpe de Chine Japonnen in alle kleuren f16.75

Voor een... id, den... kapitaal... gen te be... de. Dat... voor het... oestendige... oodwend... verkiest... Indisch... n geweze... toegeke... estuursam... tot een... onze resie... 1000 pom... Dit ontke... land en... nvaardig... affe van... der post... zoowel... e, dat ee... in de m... niet kwaad... ekenis zie... die geno... e landvoe... positie v... er Nederl... toekenn... verneur-g... like hem... doet rek... ken van... ad in d... mbieding... e Konink... zelschap... n B. B... Z. H. de... t gezels... n de Re... Holland... het ges... en praec... ede, een... eed met... oorzien v... Sultan H... ieden spr... zeggende... bevel van... ken en... k was ee... dschap... allen. Z... het bij... met een... schittere... geran M... r zijne... je met d... naar te... nangebeli... erde oer... werd over... et den... si het ha... eld. Zij... aigarait... ar de B... hem en... e oorko... a was, g... zeer gew... e Majeste... te zullen... dank m... entelijk... via den... nt en alle

loe Satoe" moet worden betaald. In het kort is zijne bedoeling, dat voor de Inland... landbouwproducten dezelfde regeling getroffen wordt als voor de boschproducten damar, getah, rotan, bent, tengkawang enz. De producten verkregen van de Europeesche en daarmede gelijk te stellen ondernemingen moeten door een bewijs van herkomst worden gedekt om van de sepoeloe-satoe vrij te loopen; hetzelfde systeem dus als in den tijd, dat er nog weinig Inlandsche rubber was en men op deze wijze boschrubber van plantage-rubber wist te onderscheiden. Dat met het Europeesche product geknoeid zou kunnen worden, acht M. onaanemelijk, omdat het 't Bestuur niet moeilijk zou vallen de Europeesche ondernemingen, zoo noodig, te controleren.

Deze regeling zou — volgens schr. — niet die rompslomp en die moeilijkheden en wellicht niet die ontevredenheid veroorzaken, als mogelijk zijn met andere wettelijke en meer ingewikkelde en omslag met zich medebrengende maatregelen en verordeningen. Zij is niet als een uitvoerrecht op het landbouwproduct van den Inlander te beschouwen, evenmin als de sepoeloe-satoe, doch zij kan worden opgevat als een maatregel, gelijkstaande met retributie voor het verkrijgen van een product van gronden, waarvoor dient te worden betaald aan het betreffende Landschap of aan het Gouvernement, waartoe die gronden behooren en dat de terreinen aan de bevolking voor absoluut onbelemmerde occupatie heeft afgestaan, zonder dat op andere wijze vroeger iets daarvoor in rekening werd gebracht.

De Inlandsche landbouw was — aldus de Loc. (14 Juli) — een punt van beteekenis in den Volksraad: Had de heer Loetan (P.E.B.), demang van de Bantanghari-districten, gevraagd om bevordering van de suikercultuur der bevolking in de Padangsche Bovenlanden, vooral door verbetering harer primitieve molens, de heer Soejono (N.I.V.B.), regent van Pasoeroean, besprak het vraagstuk in wijder strekking. Hij vraagt bevordering van coöperatie in den Preanger voor de volksheercultuur, crediet-verstreking voor de volksrubbercultuur in het Djambische en Borneo, voorlichting voor de tabakscultuur in Besoeki en het Loe-madjangsche, bevordering ook van de volksrietcultuur. Hij vertelde daarbij hoe de Inlandsche planter in het Djombangsche al wel 900 à 1000 picol per bouw maakt. En hij voorziet een toekomstige ontwikkeling in de richting van Inlandsche productie en Europeesche fabricage.

Het bevolkingsvraagstuk, door den heer Talma als hoofdargument voor uitbreiding van Eur. suikerindustrie geponoerd, gaat de heer Soejono niet uit den weg. Hij citeerde het woord van Bismarck in 1870: „wij moeten menschen of goederen". Cultuur van handelsgewassen voor export en verplaatsing van bevolking van Java naar de groote landbouwstreken, die op de Buitengewesten braak liggen, — aan den eisch van den Indischen Bismarck, zoo die er ware, zou daarmede voldaan worden.

De heer Moelia (C.E.P.) kwam al evenzeer met een rede vol gegevens. Men moet door credietverstreking, door voorlichting omtrent bemesting en werktuigen ook de cultuur voor export bevorderen, zeide hij. En hij wees op het voordeel van deze laatste: als een tani in de Lampongs één enkelen picol koffie oogst, krijgt hij daarvoor 68 gulden; als hij rijst bouwt op zijn sawah, moet hij voor dat bedrag een half jaar hard werken! En deze spreker wees (hiermede het argument ten gunste van voedingsgewassen coupeerend) op een toekomstige rijstschuur voor Indië: Padang Lawas, de vlakte van duizenden vierkante kilometers, welke door het doortrekken van den weg via Kota Pinang met de buitenwereld is te verbinden. Daar is vruchtbare grond, en in dit gezegend onontgonnen gebied, dat met zijn tempelruïnen en lontarpalmen de sporen eener groote Hindoe-nederzetting draagt, kan men den rijstbouw door Inlanders vestigen.

Van gelijke strekking was het betoog van den heer Sosrodiprodjo (P.E.B.), regent van Wonosobo, die het cijfer bracht: 600.000.000 gulden was de geldwaarde van de productie der Europeesche landbouwbedrijven in 1922, en 1.500.000.000 gulden was die van den Inlandschen landbouw. Doch deze had 13-maal zooveel grond noodig als de Europeesche cultures. Verbetering en intensivering van den Inlandschen landbouw zijn dus allereerst noodig, modernisering van landbouw-werktuigen en fabricage daarvan hiertelande; en dit lid sprak namens de fractie van den P. E. B., toen hij bevordering van den Inlandschen landbouw hoofdtak van het departement noemde.

Vereeniging ter Bevordering der Toonkunst in N.-I. Deze vereeniging, welke in October 1923 te Soerabaja

DE BAS & Co., Bankiers
HEERENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE
BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN
:: Safe-Inrichting ::

NEDERLANDSCHE
HANDEL - MAATSCHAPPIJ
Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
Statulaire Reserve - 20,045,032.-
Buitengewone Reserve 22,660,000.-
Hoofdkantoor: AMSTERDAM.
Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.
Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.
In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten
Incasseeringen en Financieringen.
Schriftelijke en Telegrafische Credieten.
Reiscredietbrieven.
Deposito's.
Rekeningen-Courant.
Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken.

ROTTERDAMSCH LLOYD
Directie: WM. RUYSS & ZONEN - ROTTERDAM
Geregulee MAIL- en PASSAGIERSDIENST
van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met
aanstuiting naar alle havens in den IND.-ARCHIPEL
LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien
van draadloze telegrafie en onderwater-kloksignaal.

Voor het bereiden van een
voortreffelijke Rijsttafel zijn
de
Recepten van een Ind. Kokki
— onmisbaar
„De Ind. Rijsttafel" door
FR. BLOM, Schrijver van
„Moderne Kookkunst",
verkrijgbaar bij den Hoek-
handel en bij de Uitgeefster
Nobelstraat 20, Den Haag.
Prijs f 1.00

Goedkoop Drukwerk
In dezen tijd, nu het wachtwoord „bezuinigen"
allerwege gesproken en toegepast wordt, tracht
men ook op den post „Drukwerk" te bezuinigen.
Een veel aangeprezen middel om dit doel te
bereiken is het aanschaffen van een

Multiplicator
Iedereen kan hierop drukwerk vervaardigen,
uw jongste bediende leert het in enkele uren!
* * *
Wat leert echter de praktijk? Dat de bezuini-
ging averechts is. Het afgeleverd product ziet
er allesbehalve smakelijk uit, zoodat men er
bij zijn klanten of hen, die men tot zijn klanten
wil maken, geen eer mee inlegt. De beste zaken-
lieden zien dit dan ook in, nemen moedig hun
verlies en zetten hun „drukkerij" op zolder,
of gebruiken ze alleen voor binnenshuis-formu-
lieren. Zij weten, dat zij bij hun klanten
meer effect bereiken met goed verzorgd druk-
werk. Zulk drukwerk, zoowel voor handel als
particulier, levert
N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20, DEN HAAG

VERKOOPHUIS
Groot Hertoginnelaan 101
SPECIAAL VOOR INDISCHE FAMILIES
INGERICHT
Bestaat ruim 25 jaar
DAGELIJKS GEOPEND VAN 10 TOT 4 UUR

G. J. R. VAN DER GAAG & ZONN
GROENMARKT 27
TELEPHOON No. 12512
DROGERIEN :: :: CHEMICALIËN
DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

Ingenieus bedacht

Degelijk uitgevoerd

zijn vele soorten van

Kantoordrukmachines

doch ondanks de vernuftige vinding en de solide afwerking kan men er toch nooit mee bereiken wat een goed uitgeruste drukkerij met langjarig-geschoold personeel kan maken. Dat is ook geen schande. Ieder in zijn vak, dan alleen kan goed werk verlangd en verwacht worden. Het is geen reclame voor uw zaak als ge met slecht drukwerk uw goede waren wilt aanprijzen. Het zal U voordeliger uitkomen uw reclame-drukwerk te laten vervaardigen door het geschoolde personeel der modern ingerichte

DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20, DEN HAAG

W. J. M. SIMONIS'
BEDDENMAGAZIJN
GROENMARKT 34
TEL. 14420 DEN HAAG

GROOTSTE KEUZE
LEDIKANTEN - MATRASSEN
DEKENS

ONZE „PHOENIX“ MATRASSEN (Gedep.)
OVERTREFFEN ELK ANDER SOORT IN AANGENAME LIGGING EN SOLIDITEIT. HONDERDEN TEVREDENHEIDSBETUIGINGEN TER INZAGE

n.v. J. v. VUUREN'S HANDEL-MIJN
BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a
DEN HAAG

TELEPHOON 14427

Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit brandstoffen, tegen billijken prijs en gegarandeerde maat bel dan op 14427.

Te Koop te Hilversum

HALVE VILLA, 10 minuten van 't station, geen nieuwbouw, hooge kamers op 't zuiden, bevattende: ruime Keuken en Kelder, 2 groote en 2 gewone Kamers, Serre, Zolderverdieping, 3 kleine Kamers, Badkamer, Zolder en Vliering. Groote Tuin met Schuur, Kippenhok en Bergruimte. Koopprijs: **11 mille**. Te betrekken 1 Nov. of nader overeen te komen. Br. onder No. 226, Boekh. ROZENBEEK, Hilversum. 235L

opgericht werd en intusschen rechtspersoonlijkheid heeft gekregen, heeft zich — naar het Soer. Hbl. (14 Juli) mededeelt — in alle stilte ontwikkeld en over Java uitgebreid. Steeds meer musici van bekendheid traden als lid toe, ook buiten den Oosthoek, een teken van de groeiende belangstelling voor deze vereniging in steeds wijder kring.

Het is een verheugend feit, dat zich in den laatsten tijd meer en meer bekwame musici op Java komen vestigen; verheugend, omdat hierdoor de kansen niet alleen om degelijk, doch ook om vooral artistiek onderwijs te genieten, steeds grooter worden. Deze vereniging is gevormd in de hoop hierdoor de ernstige muziekstudie op Java te bevorderen. Naar het voorbeeld van de Nederlandsche Toonkunstenaarsvereniging, waarmee de Indische zustervereniging steeds voeling zal blijven houden, geeft deze jaarlijks in December te Malang gelegenheid tot het afleggen van examens, voorloopig slechts voor lager onderwijs; de examen-eischen zijn dezelfde als door de Nederlandsche vereniging worden gesteld. Op dit examen wordt, behalve praktische, ook theoretische en vooral paedagogische kennis vereischt. Het examen vordert dus een studie, die als regel een paar jaren aan voorbereiding zal kosten.

UIT DE INLANDSCHE PERS.

Een ongunstig tijdstip.

Niet alleen in Nederland, zoo schrijft men in de „Perniagaan“ van 29 Februari 1924, maar ook in vele andere landen zijn thans tal van werkelozen.

Zooewel de Regeering als de particulieren verlagen de bezoldigingen van hun personeel, of verminderen het aantal hunner ondergeschikten, met het gevolg dat de werkelozen maar moeten zien aan den kost te komen, hetgeen zij dikwijls schijnen te moeten doen op onregelmatige wijze.

Wel is waar bestaan er werkelozenfondsen bij de gemeenten, doch die hulp schijnt niet voldoende te zijn en heeft bovendien dit nadeel, dat zij de luiheid aankweekt en daarbij opwekt daarvan op onrechtmatige wijze partij te trekken.

Vele personen toch maken zichzelf werkeloos, wetende dat in dat geval geldelijke hulp wordt verstrekt.

In Nederland doet men alle mogelijke moeite om het aantal werkzoekenden te verminderen, terwijl in Leiden speciaal hulp wordt verleend aan hen, die naar Canada willen vertrekken.

Niet onwaarschijnlijk zal Amsterdam dit voorbeeld volgen.

In de „Nieuwe Soerabaja Courant“ is een bericht opgenomen uit de „Haagsche Courant“, waarin een persoon de Nederlandsche werkzoekenden aanbeveelt naar Ned-Indië te vertrekken en daar te lande een productieven werkkring te zoeken.

Hij geeft daarbij de voorkeur aan Ned-Indië, omdat de praktijk aanwijst dat bij zoovele Nederlanders, die in den vreemde een levensbestaan hebben gevonden, de banden met het Moederland dikwijls verslappen, in tegenstelling met Engelschen, Franschen, Japanners en vóór den grooten oorlog ook met de Duitschers.

Hoevele Nederlanders toch vertrokken niet naar Amerika en naar Canada en andere landen en gaven hun Nederlandsch onderdaanschap prijs.

Hun aantal bedraagt meer dan honderdduizend. In Ned-Indië een werkkring zoekende, blijven de werkzoekenden ten minste Nederlanders.

Het lijkt geen twijfel, zegt de schrijver, of Nederland verkeert, ten aanzien van het werkloosheidsprobleem in moeilijke omstandigheden, die niet weinig werden verhoogd, sedert zoovele Nederlandsche werkkrachten in Duitschland door den nood gedwongen werden naar Nederland terug te keeren.

Doch zal men door overbrenging van Nederlandsche werkkrachten naar Ned-Indië de bestaande moeilijkheden bezweren, vraagt de schrijver?

De algemeene economische toestand in Indië kan men op dit oogenblik zeker niet al te best noemen. Ook daar neemt het aantal werkelozen dagelijksch toe en in handel en nijverheid is de toestand slap.

Ook daar verlaging van bezoldigingen door Regeering en particulieren en afvloeiing van personeel.

Hoe kan men onder die omstandigheden in Nederland er aan denken de Nederlandsche werkzoekenden over te brengen naar Ned-Indië, alwaar zij de bestaande moeilijkheden in niet geringe mate zouden verhoogden?

Op de kantoren der particulieren te Batavia bieden

's-Gravenhaagsche Pension-Maatschappij

GEMEUBILEERDE APARTEMENTEN
MET OF ZONDER PENSIOEN

Sophialaan 2, Paleisstraat 1, Zeestraat 67.

Kantoor der Maatschappij: Sophialaan 2, 's-Gravenhage.

TELEPHOON 13010.

HET ZUID - DEN HAAG

Groenmarkt 37 Telefoon 125

SALON ORKEST onder leiding van
Mr. CHARLES NOWAK
Plaatsverv. v. HANS SCHULTZER

Avond-Concert van 8.30 tot 12

zich dagelijks Europeesche, Chineesche en Indische werkkrachten aan tegen de laagst mogelijke loonen. Voor één opengevallen kantoorplaats komen de biedingen bij tientallen binnen.

Het aantal aanwezige ledige handen te vermenen met vele Nederlandsche leidt tot de vraag, werk deze laatsten dan toch zouden moeten verrichten. Hier en daar ziet men wel nieuwe handelsverheidsfirma's verrijzen, doch ze tevens, na een tijd te hebben bestaan, weer verdwijnen.

Het aantal uitgesproken faillissementen verminderen niet en in het algemeen kan men zeggen dat er aanwijzingen zijn die op verbetering van toestanden mogen doen hopen.

Het aanprijzen in Nederland om Nederlandsche werkzoekenden naar Ned-Indië over te brengen, op zichzelf eene prijzenswaardige daad zijn, hetgeen geen twijfel of het tijdstip daarvoor is beslist ongunstig.

Nederland moge in moeilijkheden verkeeren, het de moet men zeggen van Ned-Indië en het vragen hulp heeft onder die omstandigheden geen zin.

Zelf ziek zijnde, kan ook een geneesheer bestaande geneeskundige hulp verstrekken.

UIT DE CHINEESCHE PERS.

Het Instituut der Chineesche officieren in Ned-Indië

In de Chineesch-Maleische Pers op Java wordt onderwerp wederom druk besproken, n.l. de of het wenschelijk is het bovenvermelde Instituut den bestaanden en verouderden voet te handhaven, wel het te vervangen door een onder een Europeesche ambtenaar geleid Bureau, waarin eene plaats is gegeven aan verschillende van de Hooge Scholen komende Chineesche intellectuele krachten.

Dit laatste denkbeeld heeft al sedert vele jaren de Regeering van Ned-Indië bezig gehouden doch men tengevolge van de ingetreden malaise mochten rusten, tot dat het thans wederom is gegaan het onderwerp van gesprek van den dag in de neesch-Maleische Pers.

Volgens die Pers zou het nieuwe systeem een stel zijn van den heer Mouw, Ambtenaar voor de neesche zaken, die, in een interview met een Redacteur van de Java-Bode, zou hebben verklaard dat hij, bij nader inzien twijfelde aan zijn eigen voorstel van destijds.

De persoon, die zich L. teekent, vindt in een ander aanleiding om in de „Sinar-Sumatra“ van April 1924, eenige beschouwingen te geven over mededeeling te doen van hetgeen over het algemeen door het groote Chineesche publiek over deze gelegenheid wordt gedacht en gesproken.

De meening is verdeeld. De zoogenaamde conservatieven geven aan de having van de bestaande instelling de voorkeur, wijl de meer vooruitstrevenden de vervanging daarvan verlangen.

Ten dezen aanzien bestaat er dus in de Chinese samenleving in Ned-Indië eene tegenstelling, niet gemakkelijk is op te lossen.

De Conservatieven zien in hunne Chineesche cieren voorvechters van de Chineesche belangen aan hunne rasgenooten vaderlijke bescherming leenen.

Doch zij vergeten daarbij dat de tegenwoordige situatie van den Chineeschen Officier hemelsbreed schilt met die van weleer.

Was die vroeger in hoog aanzien, ook zelfs bij Indische Regeering, zij is geleidelijk eene fictie geworden, brengende de schrijver onder meer aan lezers in herinnering, het optreden destijds van den bekenden Chineesche Officier Majoor Tan Goan tegenover wijlen den heer Oei Tam Bah Sia.

De Chineesche belangen tegenover de slechte tijden van laatstgenoemde bij de autoriteiten wilde verdedigen, had de Majoor, zooals bekend, niet minste succes.

En dat was in den tijd dat de functie van Chinese Officier in hooge eere werd gehouden en in den regel, in Chineesche nangelegenheden, zochten hem te hebben gehoord, geene belangrijke bescheiden nam.

Onder dit licht bezien, zegt de schrijver, zal een wel inzien, dat, waar aan den Chineeschen Officier 1 gedeelte zijner rechten is afgenomen, er hem als tusschenpersoon tusschen Regeering en Chineseche Volksgroep, geen plaats meer is.

Voorbeelden van meer recenten aard kunnen, inziens, deze bewering staven.

„Hollandia“ Drogisterij

2e Sweelinkstraat 199 - Den Haag
bij het Stadhoudersplein

Voor Duinoord 't geschiktste adres

voor Uw Chemicaliën, Verbandstoffen, Specialiteits-geneesmiddelen, enz.

HAAR EN HAAG

oon 12

g van
WAK
TZER

tot 12

en Inla
telijke loo
komen de

te verma
de vraag
eten verri
handels-
ens, na ee

ten vermi
en dat er
van toest

Nedert
brengen.
l zijn, he
eslist ong
keeren, h
het vrag
geen zin.
scheer be

PERS.

in Ned-
Java wor
n.I. de
de Institu
handhave
en Europ
plaats
ge Schol
chten.

vele jar
en doch
ise moe
is ge
ag in d

em een
voor de
met een
ben verk
eigen ge

dt in ee
natra" v
geven o
het alge
r deze p

aan de
voorkeur
wanging

de Chine
telling, w

ineesche
belangen
herming

woordig
nalsbreed

z zelfs b
ctie ge
er aan
ds van w
or Tan

an Bah S
slechte p
iten will
end, niet

an Chin
en en
eden, zo
e besch

er, zal
eeschen
men, or
ering en
is.

kunnen,

sterij
en Haag

e adres
fen, Spa

PERMANENT WAVING

uitgevoerd door den Specialist OTTO TÄRRE met zijn nieuwste toestel „LANOIL” met olie

Het Instituut voor blijvende haargolving
Prinssestraat 4a Tel. 1986

Majoor Khouw Kim An, levens Lid van den raad, protesteerde in dat college tegen de door de Indië gedane foutieve huisonderzoekingen bij de Chinezen, terwijl men bij anderen moest zijn. Het was moeilijk op de gedane vraag te antwoorden, het gevolg dat men bleef zwijgen en van de zaak niets hoorde.

het eind-resultaat was Nihil. Even ongelukkig een protest, was de Majoor Tan Siauw Lip te Se- die den strijd met de Gemeente aldaar aan- ter zake van het schenden van Chineesche

gens inlichtingen van het Nieuwsblad „Djawa-” was ook toenmaals het resultaat Nihil. deze voorbeelden kan blijken dat de tegenwoor- Chineseche Officier geen Nederlandsche autori- meer is, al is het dan ook dat hij somtijds als agent optreedt.

is de reden waarom de Chinezen, die met den willen medegaan, het beter vinden, dat het Indi- Chinesech-Officier-Instituut wordt opgeheven en het nieuwe systeem wordt vervangen.

titels zonder rechten heeft men niets. de „Perniagaan” daarentegen is het denkbeeld bekracht om de bevoegdheden van den Chine- Officier uit te breiden en hem de macht te van een Resident, doch de schrijver moet al meening te kennen geven dat van dien maatregel de Chineseche samenleving geen heil te verwach-

ware het dat men den Chinesechen Officier nog bevoegdheden gaf dan aan een Resident zijn end, de Chinees in Ned-Indië zal zich daardoor rimer kunnen bewegen, zelfs mag men aannemen de druk van een groot aantal Chineseche Officie- de bevolking in nog grooter moeilijkheden zoude

is waar kunnen de Chinezen hunne keuze ves- op een bepaalden persoon, die door hen voor de van Chinesech Officier geschikt wordt geacht, er zijn slechts weinigen, die oprechte belang- voor den Chinesechen stam voelen.

schrijver persoonlijk, heeft dan ook het meeste nwen in het nieuwe stelsel van de regeling van Chineseche Bestuur in Ned-Indië.

Literatuur-Overzicht.

Restaureren van Hindoe-oudheden.

II (Slot.)

solve de beide dienstchefs hebben ook allerlei uillieren zich met de restauratie-kwestie bezig en er hun meening over gezegd, maar wij willen hier verder alleen maar met de officieele brieven brieven bezighouden. De hierboven vermelde brieven van de beide dienstchefs met de Nota van Dr. Bosch door de Regeering doorgezonden aan den Minister van Koloniën met de bedoeling, dat het oordeel van de Commissie van Bijstand in Nederland zou worden gegeven. Deze Commissie van Bijstand was indertijd opgericht in 1901 om het bestuur van het Koninklijk Instituut voor de Taal- Land- en Volkenkunde van Nederl. voorlichting te verschaffen bij het advies, dat dit Instituut had te geven in zaken de Oudheidkundige Commissie betreffende, en zij was bij de oprichting van de Oudheidkundigen Dienst blijven bestaan, hoewel zij reeds feitelijk overbodig werd.

stukken van de Indische Regeering kwamen in Den Haag aan op het oogenblik, dat juist het Instituutbestuur van den Minister van Koloniën een brief had gezonden met het verzoek de Commissie van Bijstand, die eigenlijk reeds van bestaan had, nu een Oudheidkundige Commissie bestond, op te heffen.

de Minister kon zich met dit voorstel vereenigen, en in dien zin naar de Indische Regeering, terwijl hij bij dit schrijven bovengenoemde brief en 'n van Dr. IJzerman, Oud-Voorzitter van de Commissie van Bijstand, waren gevoegd, waarin inmenging van de Nederlandsche zijde zeer werd ontraden. Een oordeel van de Minister instemde. De Indische Regeering heeft daarop bij omslagvel van 1 September 1922, op verzoek van den Directeur van Onderwijs en Eeredienst, een brief geschreven tusschen Prof. Dr. N. J. Krom en Dr. F. D. K. Krom, die het tusschen Prof. Dr. N. J. Krom en Dr. F. D. K. Krom gezeten verschil van inzicht ten aanzien van de meening van den Oudheidkundigen Dienst, voorzoover den Oudheidkundigen Dienst, bestond, beslist overeenkomstig de zienswijze van Dr. Bosch.

Daarop scheen de kwestie van de baan te zijn, totdat

in Februari 1923, naar aanleiding van de voorgenomen reis van Dr. Berlage naar Indië een aantal personen van naam op oudheidkundig en Indisch gebied een brief richtten aan den Minister van Koloniën met het verzoek het daarheen te willen leiden, dat Dr. Berlage door de Indische Regeering zou worden aangezocht advies uit te brengen over de restauratie van het Loro-Djonggrang-complex (hier toe behoort de Giwa-tempel) te Prambanan.

Deze brief werd aan het Hoofd van den Oudh. Dienst aangehouden met verzoek om beschouwingen en raad. Uit den brief van Dr. Bosch blijkt, dat deze volkomen instemde met het plan, maar alleen in overweging gaf, dat de Regeering aan Dr. Berlage zou verzoeken niet alleen over die bepaalde restauratie zijn oordeel uit te spreken, maar ten eerste een algemeen principieel advies over reconstructies te geven en ten tweede zijn beschouwingen te geven over de reconstructie van den Giwatempel.

Dr. Berlage heeft geen officieele opdracht gehad om zijn advies uit te brengen, maar de Regeering heeft hem in de gelegenheid gesteld de monumenten alle nauwkeurig te beschouwen en hem tevens verzoekt over de kwestie van reconstructie zijn oordeel in een rapport samen te vatten. Dit rapport verscheen hier in December 1923, werd aan Dr. Bosch gezonden en gaf deze aanleiding tot zijn brief van 10 Maart 1924, waarin gewezen werd op de inconsequenties in het rapport en op de wenschelijkheid, dat over de belangrijke kwestie om al of niet het werk te Prambanan te beëindigen niet zou worden beslist door één deskundige, maar door een permanente commissie hier te lande, die in kwesties, waarin allerlei moeilijkheden tegelijk onder de oogen moeten worden gezien, den Chef van den Oudh. Dienst ter zijde zou kunnen staan.

Een dergelijke commissie van advies zou kunnen worden geconstitueerd door een wetenschappelijke instelling hier te lande; de aangewezen instelling daarvoor is, zooals Dr. Bosch terecht ter plaatse opmerkt, het Koninklijk Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, dat op het gebied der oudheden een traditie bezit en ook reeds eerder de Regeering van advies diende in verwanthe kwesties.

De Regeering heeft zich daarop tot het bovengenoemde Genootschap gewend met het verzoek een dergelijke commissie tot stand te willen brengen.

Het resultaat van alle beschouwingen is dus, dat er in plaats van de Commissie van Bijstand in Nederland, die door den grooten afstand moeilijk bijstand verlenen kon, thans een dergelijke commissie hier te lande zal worden ingesteld van een zoodanige samenstelling, dat alle verschillende belangen, die bij de restauraties in het spel kunnen komen er door een deskundige kunnen worden beschouwd en verdedigd. De uitspraak van die commissie zal dan den grootst mogelijken waarborg bieden van door veelzijdigheid verworven juistheid.

Kaart van het Idjen-hoogland.

Verschenen is de topografische kaart van het Idjen-hoogland (schaal 1:20.000), behoorende bij de monographie van Dr. G. L. L. Kemmerling: De geologie en de geomorphologie van den Idjen. 1).

De uitgave dezer zeer fraai uitgevoerde kaart is sterk vertraagd, omdat oorspronkelijk de bedoeling was, haar in te voegen in de toegezegde geographische beschrijving van het Hoogland. Dit plan kon ten slotte niet uitgevoerd worden tengevolge van bezuinigings-maatregelen bij de betrokken diensten. Het gemis van deze beschrijving kan evenwel niet ernstig geacht worden, omdat het uitvoerige onderzoek van Dr. Kemmerling reeds alles geeft, wat men van een geographische verhandeling zou mogen verwachten.

Pisang-export van Java naar Australië.

Het is niet algemeen bekend dat zich vanuit Banjoewangi geleidelijk een pisang-export heeft ontwikkeld op West-Australië, met het gevolg dat het Java-product de markt daar momenteel vrijwel in handen heeft. Bedroeg de export van pisang in 1913 30.000 trossen, in den loop der jaren heeft die zich zoo ontwikkeld dat in 1922 niet minder dan 130.000 trossen werden uitgevoerd.

In een artikel van den hr. J. J. Oehse in het 27 Juni-Nr. van „De Indische Boerderij” vindt men nadere bijzonderheden over dit onderwerp.

Journal Malayan Branch R. A. Society.

In dit te Singapore verschijnend tijdschrift is in ieder Nr. iets van onze gading, zoo ook weer in de jongste afl. van Juni 1924; en wel: Some old private letters from the Cape, Batavia and Malacca (1778—1788), by P. C. Hoynek van Papendrecht. — Notes on the fauna

1) Van de door de Kon. Natuurkundige Vereeniging in Ned-Indië uitgegeven Idjen-monographiën verschenen behalve Dr. Kemmerling's studie uit het jaar 1921, nog die van Dr. C. Braak over het klimaat van den Idjen in 1920. Andere verhandelingen zijn in voorbereiding.

N.V. ENGELS' Wijnhandel
SUEZKADE 48 WEINARSTRAAT 11
TELEFOON 32649

Wijnen - Bier - Limonade
Gedistilleerd
Vraagt Prijscourant. Thuisbezorging zonder prijsverh.

Bijzondere Verkoop-Tentoonstelling
van Werken van verschillende bekende Meesters
TEGEN ZEER LAGE PRIJZEN.
J. v. Rossum, P. de Regt, E. Moll, L. Bron, A. J. v. 't Hoff, G. Munthe, W. Rip, B. Vieggers, E. Ydema, B. Brouwer, W. Witjens, C. Koppenol, Suze de Lint.
Opening **WOENSDAG 3 SEPTEMBER 1924,**
in de **KUNSTZAAL ZEESTRAAT 65a**
naast Panorama Mesdag
Dagelijks van 10 tot 5 uur Toegang Vrij

Maison H. SIMONS
Mantel- en Costuum-Magazijnen
HEULSTRAAT 13 naast „BOEATAN”
NOORDEINDE 17a
Uitsluitend betere
Dames-Confectie
STEEDS HET NIEUWSTE
BEKENDE SOLIDE GENRES
BILLIJKE PRIJZEN

Dames- en Heerenkleermakerij H. C. ZIECK
van Slingelandtstraat 154, bij het Fred. Hendrikplein
TEL. 52298 - DEN HAAG
Vraagt mijn uitgebreide collectie in **Whipcord en Tropical**
Prima Stoffen. Billijke prijzen.
Heeren Costumes v.f. 60.- Dames Costumes v.f. 170.-
Atelier v. Reparatie, Keeren, Chem. Reinigen en Oppersen

Dienstverrichting „VOORWAARTS”
Jan Evertstraat 19 - Telefoon 16684.
Door deze hebben wij de eer U te berichten dat de afdeling Den Haag der Vereeniging „Voorwaarts”, (Bond van gepens. en gegag. Militairen van Oost- en West-Indische Leger), heeft opgericht eene dienstverrichting, ten doel hebbende een gedeelte van die Oud-Strijders, de strijd om het bestaan te helpen verlichten. De te verrichten werkzaamheden zullen stipt worden uitgevoerd, terwijl de kosten zoo billijk mogelijk berekend worden. Gaarne Uwe welwillende medewerking hierin tegemoet ziende.
Hoogachtend,
HET BESTUUR.
Zeilen en Linoleum wrijven.
Boenen, Schuren en Schrobben,
Poetsen, enz. S
TARIEF
Met wagen 10.80 per uur en per man
fiets 10.60 " " " "
Zonder wagen 10.50 " " " "
Innen van kwitanties. 10.80 per uur.
Voor vervoer van brandkasten en piano's speciaal tarief.
Bezorgen van brieven en circulaires volgens overeenkomst.
MESSEN SLIJPEN EN POLIJSTEN vanaf 75 cent per dozijn, met inbegrip van afhalen en thuisbezorgen.

PIANO'S
RIPPEN
P. Heinstraat 42
DEN HAAG
Ook in huur en in huurkoop

HET BEKENDE ZUIVELHUIS „THOMSON”
THOMSONLAAN 122 DEN HAAG
is momenteel het eenigste adres waar men voordeelig zijn Boter, Kaas, Eieren, Vleeschwaren en Comestibles kan bekomen tegen scherp concurrerende prijzen. Speciaal adres voor fijne Binnen- en Buitenlandsche Kaassoorten.

NIJMEGEN

Stoomververij en Chemische Wasscherij
GEBR. POLKAMP & Co

Fabriek en Kantoor:
Wolfskuilsheweg - Telefoon 1641

Fillialen:
ZIEKERSTRAAT 4 te NIJMEGEN
BAKKERSTRAAT 60 te ARNHEM

Reinigt en Verft alles

ANTOON PEPPERZAK

SCHOENMAGAZIJN - SHOENMAKERIJ
Broerstraat 11 - Telef. 1896
... **NIJMEGEN** ...

P. H. VERSTEGEN

Platenmakerstr. 7b - Telefoon 1990
NIJMEGEN

Modelmagazijn - Meubelmakerij - Stoffeederij
ZIEKENSTRAAT 16

THEO WANDERS & Co.

Van Broeckhuysenstraat 15 - Tel. 2441
NIJMEGEN

Piano's - Vleugels - Orgels - Pianola's

Zeer gemakkelijke betalingsvoorwaarden
STEMMEN - REPEREEREN - VERHUREN - INRUILEN

BRANDSTOFFENHANDEL
2e Walstraat 102 - Telef. 1079

HANDEL IN ALLE SOORTEN
BRANDSTOFFEN
TEGEN SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN
F. L. VAN WEZEL

NIJ.M. GOEDERENVERVOER
WILLEM v. WEZEL

V. d. Navestraat 2-4 .: Telefoon 2670 .: NIJMEGEN

VERHUIZINGEN - DIENSTVERRICHTING - GARDE-MEUBLES

BOULANGERIE - VIENNOISE

Speciale Broodbakkerij

Firma Joh. van Gemert Jacobs

GROOTE STRAAT 15 - TELEFOON 1558 - NIJMEGEN

Eenigst adres voor **Hollandsche-, Fransche- en Duitsche Broodsoorten**
Wagens in alle wijken.

Effecten- en Wisselbank Bouvy

Lange Burchtstraat 14 - Nijmegen - Telef. 2480 en 2481

EFFECTEN - COUPONS - ASSURANTIËN
DEPOSITO'S met EFFECTEN-ONDERPAND
op nader overeen te komen voorwaarden

BRANDKLUIS - INCASSI - VREEMD GELD

Gevestigd als

Tandarts

te Den Haag, Bezuidenhout 141

Dr. M. BLUML

Matige tarieven.

Spreekuur 10-12, 2-4

Röntgen opnamen bij
behandeling vrij.

Tel. 70897

Lijn 3, 4, 7, 13

of Pulau Bulan, Rho Archipelago, by F. N. Chasen. — Some birds of Christmas island (Indian Ocean), by F. N. Chasen and C. Boden Kloss. — The gypsies of Sarawak (Punans), by E. L. Andreini. — Some Land-Dyak words, by G. B. Stooke.

Indonesische Volksraadleden.

Het Nr. van 10 Juli van den N.-I. Politiek Economischen Bond publiceert de redevoeringen van de bij dien Bond aangesloten nieuwe Volksraadleden; Sosrodirdjo, regent van Wanasaba, Tjokorde Soekawatie, poenggawa te Gianjar (Bali) en Soetan Gelar Datoek, demang van de Bafanghari-districten (Sum. Westkust), uit welke redevoeringen blijkt met hoeveel bekwaamheid en toewijding die heeren opkomen voor de belangen der bevolking welke zij vertegenwoordigen.

Boschbouwkundig tijdschrift Tectona.

De gecombineerde Juni-Juli-afl. bevat de volgende oorspronkelijke verhandelingen. De natuurlijke verjonging van ngerawan (Hopea mengarawan Mig.) in Zuid Sumatra, door J. van Rosendaal en A. Thorenaar. — Cultuurproeven met Acacia decurrens (een boomsoort waarvan de bast een hoog looistofgehalte bezit), op Java, door F. Kramer. — De houtskoolovens te Saradan, door R. Wind Hzn. — Physiologische en pathologische kernhoutvorming en de in het laatste geval optredende wondgommen bij den djati, door Ch. Coster. — Over het nut van jaarverslagen. Opmerkingen van een oud-gediende, door A. E. J. Bruinsma.

Archief voor de Rubbercultuur in Ned.-Indië.

Inhoud van jaarg. 8, No. 7 (Juli '24). Hevea-selectie. Voordracht, door Dr. C. Heusser. — Onderzoekingen over het uitvloeien van de latex bij hevea. 3. Over de rubber en de stikstof bevattende stoffen van latex van individuele boomen, door Dr. W. H. Arisz. — Our inoculated hevea-trees in their first test year; their growth and production, by Dr. P. J. S. Cramer. — De toekomst van latex-papier.

Militaire periodieken.

Ind. Militair tijdschrift. Jaarg. '24, No. 7. Het recht van beklag. — De Italiaansche rijmethode, door P. H. T. van der Steen. — Naar aanleiding van het artikel „Het gebruik der Cavalerie“, door M. Thomson. — De gezondheidsdienst in Duitsch Oost-Afrika, door M. R. H. Cahneyer. — Kustverdediging. — Voorstelling of voorpostenstelling, door F. T.

Orgaan van de Ned.-Ind. Officiersvereniging. Juni '24. De operatiën der centralen tegen Servië (1914—1916). — Van oefenen en oefeningen, door T. Roupié. — De militaire school, door C. van den Hoogenband. — Is het voortbestaan der militaire school een noodzakelijk legerbelang? door P. C. J. Scheffelaar. — Voorbereiding van artillerievuur, door G. Th. Slothouber (vervolg). — De kledingversterking aan de soldij genietende militairen, door R. G. van Wichem, met Naschrift, door F. de Bakker. — Uit de oude doos. — Het oversteken van rivieren, door A. Merkelbach.

De 1e luit. G. I. van Leeuwen heeft een nuttig werk verricht met de samenstelling van een als afzonderlijk werk verschenen Register op de jaargangen 1915 tot 1923. Dit handig ingerichte alfabetische register levert een groot gemak op voor ieder, die wil nagaan wat over een bepaald onderwerp in het Orgaan is geschreven.

Indië. Geïllustreerd Tijdschrift.

Afl. 11 bevat: Het zieleleven der Indonesiërs (vervolg), door N. — Een ramp in het Prèanger-gebergte, door G. A. v. B. (geïllustreerd artikel over de aardbeving waaronder de kampong Tjigembong bedolven werd en meer dan honderd menschen hun graf vonden). — Een inlandsch sprookje (Bawang Poethi en Bawang Merah), door A. B. — H. — West-Indië (Suriname. De balata-industrie).

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 3. Het theecongres met theetentoonstelling (vervolg). — De nieuwe Preangerkaart. — Landbouwzaken in den Volksraad. — Siteo Tjileuntja. — Uitbreiding ananascultuur. — Een nieuwe richting in de klapperplantcultuur. — Het verbruik van rubber.

De Indische Mercur.

No. 34. De desorganisatie der bergcultures op Java, door J. M. Lagerwerff. — Oogstresultaten van suikerfabrieken op Cuba, door Dr. H. C. Prinsen Geerligts. — De Indische begroting 1925. — Het Ned.-Indisch scheepvaartverkeer met het buitenland gedurende de laatste tien jaren. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Financiële berichten en verslagen, zoodat de overige wekelijksche rubrieken. — De afl.

HEEREN MODE MAGAZIJN

ANT. HÖNE

FAHRENHEITSTRAAT 417 bij de Copernicus

Ruime sortering OVERHEMDEN, HOEDEN, DASEN

TRICOT-ONDERGOEDEREN.

Handelsmuseum van het Kol. Instituut geeft literatuur over rubber.

Indonesia Merdeka.

Afl. 3 van den 2en jaarg. bevat o.m.: Het heil Leiden (handelt over de zgn. „Leidsche School Censuur“ — De strijd om de hegemonie in Malakka. — Afl. 4: Enkele opmerkingen naar aan van de rede van Dr. F. H. van Loon: „De psychologische eigenschappen der Maleische rassen“ voor het Genootschap dd. 22 Febr. '24 en de door hem gegeven „nadere toelichting“ voor de Indon. Vereeniging dd. 14 Juni 1924. — Modern Ev. (Penneprijkes naar aanleiding van Van Loon's Den Haag op 14 Juni '24).

Indië in Brussel. De Indische afdeling in het „Huis“, door v. d. B. — Verlofgangers in vroeger door S. Kalf. (De Indische Verlofganger, 22 Aug. '24).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chinees, 1924. No. 29. (Bureau voor de Volkslectuur verwante aangelegenheden, Weltevreden).

Het Katholiek onderwijs op Java, door F. van (slot). (De Java-Post, 18 Juli 1924).

De dienst der Landspandhuizen (slot), door O. (Vrijzinnig Weekblad, 12 Juli 1924).

Overzicht van het belastingwezen van Ned.-Indië het bijzonder van Java en Madoera voor onderw. praktijk, door Mr. J. Visser. (Semarang, G. C. T. Dorp en Co.).

Nederl. Indisch Landbouw-Syndicaat. Verslag over jaar 1923. (Soerabaja, E. Fuhri).

De stierenwedrennen op Madoera (met ill.), door H. (De Aarde en haar Volken, Aug. '24).

Suriname.

Van meer dan ééne zijde wordt onze aandacht getigd op de ongelukkige uitlating van Minister Colijn op economisch gebied, ten aanzien van Suriname het geheel geen verwachtingen heeft. (Zie ons nummer). Men acht die uitlating een trap aan de zoozeer kwijnende kolonie. Wij hebben het nummer „Eigen Haard“ waarin die woorden voorkomen kunnen lezen. De Koninklijke Bibliotheek bezit loopenden jaargang niet en de leeszaal in de Bibliotheek vonden wij gesloten. Aangenomen dat de gehaalde woorden juist zijn, dan kunnen ze een betekenen dat de heer Colijn zich in zake Suriname niet bevoegd acht verwachtingen te hebben. Moede de woorden echter anders opvatten, n.l. dat Zijne Excellentie voor Suriname geen toekomst ziet, dan betrefte wij dit ten zeerste. Met allen eerbied voor de getroffen zaakkennis van den Minister van Financien meenen wij toch te mogen zeggen dat zijn oordeel zou kunnen opwegen tegen dat van zoovelen, die kolonie uit eigen aanschouwing kennen en die verwachtingen hebben ten aanzien van Suriname. onze meening had de heer Colijn beter gedaan invloed bij de kapitaalcrachten in den lande wendend om in Suriname eenige groote moderne fabrieken op te richten. Dat deze groote winsten opleveren wordt door alle deskundigen erkend.

Op de op 14 Juni j.l. gehouden algemeene vergadering van de „Maatschappij ter bevordering van het Nieuwkundig Onderzoek der Nederlandsche Koloniën“, den wij Prof. Dr. F. A. F. C. Went, die in den zomer 1923 in Suriname is geweest, het volgende zeggende: „Toch is Suriname in de eerste plaats een suikerland. Ook thans weer kreeg hij den indruk, dat alle omstandigheden gunstig zijn voor de rietsuikercultuur. „deze met de noodige zorg gedreven en wordt geëxporteerd, voor modern uitgeruste fabrieken, zoodat thans Madoera is geworden, dan moeten er hier resultaten „kregen worden, die niet achterstaan bij die op Java. Wij hebben in dit weekblad in den treure het gezegd en gewezen op de in de kolonie bestaande fabrieken, die met hunne onderwetsche inrichtingen jaren lang zijn blijven produceren. Welke andere wijzen heeft men nog noodig voor de erkenning de suikercultuur in Suriname met voordeel gedaan kan worden? Men heeft hier inderdaad meer dan pooten aan een schaaft. Het is bedroevend dat men kunnen niet willen. Of het Gouverneur van Heeren zal gelukken dezen tot juistere inzicht te brengen? *

DAMES

welke hun haar een blijvende ondulatie willen geven
prefereren

JAC. BOSMAN, Coiffeur de Dames

FRED. HENDRIKLAAN 262 TEL. 52551

Haarwassen, Manicure, Massage, Ondulation
Prima Haarwerken

PIJNLIJKE VOETEN

Bankastraat 4p A. A. DE RIDDER Den Haag

Hollandsche Bank voor West-Indië

Heerengracht 471 **AMSTERDAM** Telefoon N. 3290
CURAÇAO **CARACAS**
VENEZUELA
Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië,
Venezuela, Columbia en Midden-Amerika.

Incasseringen
Handelsinformaties
Rembours- en
Document.-Credieten

NIJMEGEN

Piano's

Orgels

C. A. J. VAN KALMTHOUT

Tel. 1562 **NIJMEGEN** Tel. 1562

Bisschop Hamerstraat 1-1a

Vleugels

Kunstspelpiano's

BAHLMANN & CO.

GROOTE MARKT 13-14-15

NIJMEGEN

Het Oudste en Soliedste adres

voor

**MANUFACTUREN
DAMES- en KINDER-CONFECTIE**

GEBRS v. WOERKOM

TELEFOON 117 .: NIJMEGEN

KOLONIALE WAREN, COMESTIBLES,
DELICATESSEN. - ALLE INDISCHE
RIJSTAFEL INGREDIËNTEN. SAM-
BALLANS-ATJARS, BOEMBOES, KROEPOEKS enz.

De grootste en soliedste Magazijnen

in alle soorten Noord-Brabantsch Schoenwerk

GEBR. DE MANDT

GROOTHANDEL IN SCHOENEN

's-HERTOGENBOSCH, Hooge Steenweg 3
NIJMEGEN, Houtstraat 38 - Telefoon 1156

J. H. KAPPÉ NIJMEGEN

BRANDSTOFFENHANDEL

AREND NOORDUIJNSTRAAT 15-17 - TELEF. 2336

Alle soorten Brandstoffen
prima en tegen concurreerende prijzen

BESCHIKBAAR.

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer aan-
getast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank
onnoedig. Alleen afwassen. Voordeeltige prijzen

Het Ideaal voor de Tropen

FONDERIE'S STAALWARENHANDEL

Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 13602
Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

Zeebaboe's en Jongens

beschikbaar.

203

Te bevragen in „PERSINGGAHAN”

Advies Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
v. Boetzelaerlaan 2 - Tel. 50248

Men meldt uit Brussel aan „Het Algemeen Handels-
blad” (21 Augustus):

Het Holland Huis te Brussel mag zich voortdurend
verheugen in de belangstelling van vele autoriteiten,
zoowel Nederlanders als Belgen en vreemdelingen van
allerlei nationaliteiten. Gistermiddag werd hiervan
opnieuw blijk gegeven, ditmaal door het bezoek van den
met verlof in Europa vertoevende gouverneur van
Suriname, mr. A. J. A. A. baron van Heemstra, verge-
gezel van mr. O. E. G. graaf van Limburg Stirum uit
Amsterdam.

De gouverneur bezichtigde met bijzondere belang-
stelling de Nederlandsche en de Indische afdeling en
o.m. de uitgebreide collectie producten, afgestaan door
de Ned. Handel Maatschappij. Toen de heer Van
Heemstra het Holland Huis verliet, gaf hij den voorzitter
van den Raad van Beheer, den heer B. J. Veldhuis, als
organisator, en diens medewerkers de heeren L. Wolter
en mr. A. M. Bos P.Azn., zijn bewondering te kennen
voor deze instelling, waarvan hij het initiatief een „daad
van moed” noemde, in het belang van de Nederlandsche
nijverheid en den overzeeschen handel.

Het practisch resultaat van dit bezoek zal zijn, dat
zoo spoedig mogelijk, door persoonlijk toedoen van den
gouverneur, in het Holland Huis te Brussel ook voor
West-Indische producten op groote schaal propaganda
zal worden gemaakt.

In „Het Vaderland” van 20 Augustus een aardige brief
uit en over Paramaribo, zeer waardeerd, niet afbre-
kend zooals men dat gewoonlijk ziet. Omtrent het niet
tot stand komen van de elektrische verlichting is de
schrijver verkeerd ingelicht.

De Simaoer vervoert 20 Augustus 600 contractanten
en de Buitenzorg op 19 October 400 contractanten naar
Suriname. De laatste vijf jaar werden geen contractanten
opgezonden. In 1925 zullen vermoedelijk 1500 contrac-
tanten emigreeren.

Curaçao.

Rekening.

Ingediend is een wetsontwerp tot vaststelling van
de rekening over 1920 met eene bijdrage van het moe-
derland, groot f 1.269.162.07, d.i. f 434.392.07 boven de
oorspronkelijke raming.

Het Amerikanistencongres.

Van 12-16 Augustus is in Den Haag het eerste
gedeelte van het Amerikanistencongres gehouden. Vol-
gens de soms zeer korte verslagen in de *N. R. Ct.* zijn
af en toe ook de Curaçaosche eilanden ter sprake ge-
komen, o.a. in de voordracht van Jhr. Van Panhuys
over het tref-bijgeloof, terwijl meermalen beschouwin-
gen van algemeene strekking ten beste gegeven zijn.
Ongetwijfeld zal straks uit de „handelingen” wel meer
blijken, dat voor Curaçao van belang is. Jammer dat
die verslagen zoo laat verschijnen, dat nu zelfs die van
Rio de Janeiro nog niet rondgezonden zijn.

Jammer!

De „hoodschap” van President Gómez aan het Na-
tionaal Congres van Venezuela van dit jaar is, in het
Nederlandsch vertaald, op Curaçao verschenen. De uit-
voering is keurig. Jammer dat de vertaling, blijkbaar
van ondeskundige hand, niet anders dan als misluk-
kan worden beschouwd.

De reis van den Gouverneur.

Na verslag te hebben gedaan van het afscheid van
Gouverneur Van Heemstra voor zijn reis naar Neder-
land, schrijft *Voz di Pueblo* van 18 Juli 1924:

„Ook onze Gouverneur gaat binnenkort met verlof.
De heer Brantjes zal echter niet zoo'n uitgestrekt ar-
beidsveld vóór zich hebben als zijn collega van Suri-
name. Als wij ons afvragen welk nut deze verlofreis
van den Gouverneur voor Curaçao zou kunnen afwer-
pen, dan moeten wij eerlijk erkennen, dat wij in econ-
omisch opzicht geen enkel punt hebben kunnen vin-
den, waarop Z.Exc. diensten aan de kolonie zou kun-
nen presteeren. Curaçao zorgt voor zichzelf en men
kan moeilijk iets uitvinden, dat Curaçao economisch

Strijkinrichting „De Weimar”

is het beste adres voor het behandelen van
fijn goed, Japonnen, Blouses, kanten
Kleedjes, Boorden, Oeverhonden, enz.

J. B. PIEKAR, Weimarstr. 394

de openbare behandeling van de Surinaamsche be-
lang voor 1924 in de Eerste Kamer wees Senator
Kol op de resultaten in andere landen bereikt met
behandeling van lepra door inspuiting van Chaul-
moedolie, terwijl men noch in Oost- noch in West-
Indië met dit middel schijnt te slagen.

De heer van Heemstra antwoordde Minister de Graaff: „De heer van
Heemstra heeft gezegd dat tegenwoordig een geneeswijze be-
reikt is, die gebruik op bepaalde wijzen van de Chaul-
moedolie, waarmede werkelijk afdoende resultaten
zijn bereikt. Mijnheer de Voorzitter, het spijt mij,
dat ik afgaande, op hetgeen mij tot dusverre bekend is,
die illusie moet wegnemen. Zoowel in Oost-
Indië als in Suriname zijn er volgens de nieuwste
methoden met dat geneesmiddel proeven genomen. De
resultaten evenwel zijn niet in absolute zin bevredigend
en. Men staat hier nog voor een vraagstuk, dat op
werkelijk geheel vertrouwbaar oplossing wacht.”

De laatste zijn wij met den Minister eens. Maar om-
dat die in Suriname volgens de nieuwste methoden
proeven niet dat geneesmiddel is eenige twijfel
over. In „De West” van 25 Juli vonden wij n.l. een
artikel van den heer F. P. Schuitemaker, arts, die ver-
klaart dat het middel in Suriname nooit door het Gou-
vernement is toegepast en tot voor enkele maanden niet
verkrijgbaar was, noch voor het Gouvernement,
voor particulieren.

De heer van Heemstra — aldus de heer Schuitemaker — die dus
als Minister heeft verteld, dat in Suriname dit
middel naar de nieuwste methode is beproefd, is ver-
keerd ingelicht.”

De heer Schuitemaker:
„Alles is dus geheel anders, dan de Minister aan
de Kamer van Kol heeft medegedeeld. De officiële proef
met middel volgens de nieuwste methode moet
worden gedaan, zoodat thans nog geen enkel resultaat
kan worden medegedeeld (natuurlijk wat
dat betreft).”

Wat dat nu? Wij meenen ons te herinneren dat van
de andere zijde vele jaren geleden Chaulmoedolie
in Suriname is gezonden en bedrogen wij ons niet
dat wij zelfs van gezendingen met dit middel in
Surinaamsche bladen gelezen en daarvan mededeeling
in het Koloniaal Weekblad.

De heer van Heemstra heeft informatie ingewon-
nen over den stand van de Cane farming-plannen en
de volgende vernomen:

„De tijdlang is, zoowel hier als in Demerara geijverd
het z.g. „cane farming”; de resultaten in dat op-
zicht zijn op Trinidad heetten schitterend en wekten
de Britsch West-Indische bladen verscheenen, dat
in Britsch West-Indische bladen verscheenen, dat
men met tal van moeilijkheden te kampen heeft,
waaronder de naamste d.o. is de prijsbepaling van het riet,
dat de stand der suikermarkt en het suikergedra-
ge met gewas factoren zijn welke steeds variëren. Prof.
van Heemstra heeft in Demerara naar de werking van het stelsel
vermoed en als antwoord ontvangen: „wanneer gij
cane farming hebt, begin er dan nooit mede, want
dat is anders niet te overzien.”

De heer van Heemstra heeft in Demerara naar de werking van het stelsel
vermoed en als antwoord ontvangen: „wanneer gij
cane farming hebt, begin er dan nooit mede, want
dat is anders niet te overzien.”

De heer van Heemstra heeft in Demerara naar de werking van het stelsel
vermoed en als antwoord ontvangen: „wanneer gij
cane farming hebt, begin er dan nooit mede, want
dat is anders niet te overzien.”

De heer van Heemstra heeft in Demerara naar de werking van het stelsel
vermoed en als antwoord ontvangen: „wanneer gij
cane farming hebt, begin er dan nooit mede, want
dat is anders niet te overzien.”

De heer van Heemstra heeft in Demerara naar de werking van het stelsel
vermoed en als antwoord ontvangen: „wanneer gij
cane farming hebt, begin er dan nooit mede, want
dat is anders niet te overzien.”

De heer van Heemstra heeft in Demerara naar de werking van het stelsel
vermoed en als antwoord ontvangen: „wanneer gij
cane farming hebt, begin er dan nooit mede, want
dat is anders niet te overzien.”

AGEWKA's Muziekschool

OPGERICHT 1916

Willemslaan 27 Den Haag

Privaat- en Cursuslessen Piano, Violoncel,
Mandoline, Banjo, Gitaar en Luit.

VRAAGT PROSPECTUS

INSTRUMENTEN IN HUUR EN HUURKOOP

HENDRIK VAN DER LOO

Postzegelmagazijn
Nieuwstraat 26
 b/d Noordblaak, straat tegenover
 het oude Postkantoor
ROTTERDAM

Ruime sortering in zeldzame
 Zegels, Pakketten, Serie's,
 enz. tegen lage prijzen.

**GROOTSTE KEUZE IN POSTZEGELALBUMS
 IN ALLE SOORTEN**

Alle philatelistische benodigdheden ruim voorradig
 Steeds zeldzame Zegels alsmede verzamelingen te
 koop gevraagd. Veilingen, taxaties, adviezen, enz.
GEVESTIGD SEDERT 1897
 Rotterdamsch Postzegel-Maandblad gratis en franco.
TELEFOON 4840 TELEFOON 4840

Fa S. G. J. de Groot, Leiden, Noordeinde 11

Dezer dagen werden wij in de gelegenheid gesteld een kijkje te nemen in de magazijnen van bovengenoemde firma. Hetgeen wij daar zagen, overtrof inderdaad onze stoutste verwachtingen. Niet alleen de enorme sortering koffers, tassen en lederwaren, dewelke dagelijks gevraagd worden, trok onze aandacht, doch de artikelen, die aan speciale eischen moeten voldoen, zagen wij vóórdien nergens. Ons werden, uitsluitend voor de groote reizen, koffers getoond inhoudende alle voorwerpen, dewelke op reis benodigd zijn, welke artikelen alle op een bijzondere en zeer weinig ruimte vergende wijze, in ledereen étui's en riempjes bevestigd waren.

Het is n.l. een groot gemak, dat, wanneer men een koffer of nécessaire koopt, men zijn eigen reisbenodigdheden bij kan voegen en deze door de firma De Groot zeer praktisch daarin gerangschikt worden.

Hoewel alle artikelen van prima kwaliteit zijn, viel het ons op, dat de prijzen inderdaad zeer billijk zijn.

Nog rest ons te vermelden, dat de firma De Groot sinds ± 70 jaar aan hetzelfde adres gevestigd is; wij kunnen dan onze lezers vol vertrouwen naar bovengenoemd adres verwijzen.

Voor verdere bijzonderheden zie annonce.

*Aan de Leden
 van „Oost en West”*

Het bestaan van het „Koloniaal Weekblad” is, dit behoeft geen betoog, een levensbehoefte voor Uw vereniging.

Op twee manieren kunt U het orgaan steunen:

- 1°. door de adverteerders, die Uw weekblad helpen financieren, met Uw inkoop te bevoordeelen en daarbij den naam van het blad te vermelden,
- 2°. door Uw leveranciers aan te sporen in Uw orgaan te adverteeren, of door onzen reiziger bij Uw leveranciers een introductie te verschaffen.

Mogen wij op Uw medewerking in deze rekenen?

s DE UITGEEFSTER.

DANK BETUIGING.

Ondergeteekende verklaart hiermede, dat zij is **ge-neezen van kanker in de borsten**, door Dr. J. F. v. D. POORTEN, Nobelstraat 1a, Den Haag; daar waar Dr. Schoenmaker had verklaard dat beide borsten er af moesten.

Mej. v. D. HEIDE .: MONSTER.

kunstmatig vooruit zal kunnen helpen. De factoren, die op Curaçao's gunstigen economischen toestand inwerken zijn alle van buiten; men kan hoogstens die factoren ter hulpe komen door een verstandige wetgeving, een strikt eerlijk bestuur en een praktische opvatting van de bestuurstaak.

Waar Suriname dus een man noodig heeft om schot te brengen in de reeks maatregelen, welke genomen dienen te worden om het gebiedsdeel van verval te vrijwaren en bovenop te brengen, stelt Curaçao aan zijn Gouverneur maar één eisch: een rechtvaardig en onpartijdig bestuur. En dit is niet moeilijk te bereiken, hiervoor behoeft Gouverneur Brantjes geen verlofsreis naar Nederland te maken. Wij zijn dan ook onder den indruk, dat de reis een persoonlijk karakter draagt, omdat de familie van den heer Brantjes in het Moederland vertoef. Dat het verlof „in 's lands belang” is verleend, is — indien wij de zaak namerijk goed begrepen hebben — eenvoudig omdat de gezondheid van den heer Brantjes geen verlof wegens ziekte wettigt, vandaar de grond „in 's lands belang”.

Op één punt zou Gouverneur Brantjes gedurende zijn verlof de Regeering kunnen wijzen, n.l. op de belofde autonomie, die maar steeds uitblijft en wanneer op dit punt eenig succes behaald wordt, dan zou de Gouverneur er zich op kunnen beroemen tot een rechtvaardige daad het zijne te hebben bijgedragen. Laat ons hopen, dat de heer Brantjes hieraan zijn volle aandacht zal willen schenken en..... met het gewenschte succes.”

De petroleumindustrie in Venezuela.

De heer J. O. Saunders, de Amerikaansche consul te Maracaibo, merkte in een onderhoud betreffende den toestand van de petroleumindustrie in Venezuela, maar wij in Fin. Times lezen, o.a. op, dat het jaar 1924 met een groote bedrijvigheid in alle opzichten, wat deze industrie betreft, begon. De kwestie van het vervoer is nog steeds het belangrijkste vraagstuk voor hen, die betrokken zijn bij de exploitatie van de petroleumbronnen in het gebied van Maracaibo. Het is daarom van groot belang te constateeren, dat de Koninklijke Shellgroep, waarvoor het vraagstuk op het oogenblik het meeste dringt, daar zij tot nu toe de enige belangrijke exporteur is, er tijdelijk toe is overgegaan kleine tankschepen in gebruik te nemen, waarmede het mogelijk is over de ondiepten het meer te bereiken. In 1923 werden er verschillende nieuwe tankschepen aan de vloot toegevoegd, die op 1 Januari 1924 uit een Venezuelaansch en elf Nederlandsche schepen met een netto tonnage van 450 tot 1950 ton bestond. Bovendien worden er nog vier tankschepen, grooter dan nu in gebruik zijn, gebouwd en zullen in een loop van dit jaar in dienst worden gesteld.

In het begin van 1924 werd er druk geboord, vooral door de Caribbean Petroleum Cy., de Venezuelaan Oil Concessions en de Colon Development Cy. De British Controlled Oilfields Ltd. zet ook haar boorwerkzaamheden krachtig voort. Het drukt wordt geboord te Mene Grande, La Rosa en El Mene. N. R. Cl.

Een aanwinst.

Het boek van den onlangs overleden pater Dahlhaus over Martinus Joannes Nieuwindt, eerste apostolisch vicaris van Curaçao, ligt voor ons. Wij hebben het lijvige werk, 491 bladzijden kleine druk, nog niet gelezen, of eigenlijk moeten wij zeggen: bestudeerd, want met lezen kan hier niet volstaan worden, doch wij hebben het met groote belangstelling doorgebladerd en hier en daar is onze aandacht dermate geboerd, dat wij veilig durven verklaren, dat niet alleen „het Roomsche Katholieke volk van Curaçao”, waaraan de schrijver zijn boek opdrong, maar alle in de koloniale geschiedenis belangstellenden verrijkt zijn met een wetenschappelijk standaardwerk, voor de geschiedbeschrijving van Curaçao van groote beteekenis.

Het is zeer te betreuren dat de druk, waarop geen deskundig toezicht schijnt gehouden te zijn (het werk is in België gedrukt) heel wat te wenschen overlaat.

Uit den Verren Vreemde.

Congo in Tervueren.

’t Is meermaals gezegd, en ’t treft telkens weer: de inrichting van het Museum van Belgisch Congo te Tervueren heeft voor de uitstalling van een publieke verzameling van land- en volkenkunde den besten vorm gekozen. Van de beschikbare voorraden zijn typerende exemplaren zóó in de zalen opgesteld, dat de bezoeker zich niet in overdaad verliest, niet door een te veel niets ziet, maar dat hij daarentegen gemakkelijk vast te leggen

Voor Hondenartikelen
 Krachtvoeder, Dogcakes,
 Manden, Stoelen, Halsbanden,
 Lijnen, Transporthokken,
IS HET ADRES:
P. H. VERSEVELD

Fred. Hendriklaan 204 - 's-Gravenhage - Tel. 100
 (Voortzetting der zaken v. d. Fa PETERS & Co., Postbus 100)

en vast te houden, indrukken krijgt. De bezoeker aan 2 à 3 uren genoe om zich deze indrukken te maken. Wie meer wil weten, wie dieper wil leeren, er niet alleen langer door te brengen, zich tot den directeur, of tot den conservator, of tot de trokken afdeling te wenden, die hem de vertoefden in soorten, of van eenzelfde soort zal leeren, welke voor studiedoeleinden buiten de uitstalling opgeborgen en stelselmatig gerangschikt zijn.

Voor het Museum, zooals het in het paleis schitterende omgeving, tot een bezoek uitnodigt dan lof! ’t Is eenigszins te betreuren, dat de er te krijgen is, zich niet zoo praktisch aan de van den eenvoudigen bezoeker aanpast. De kundige Gids, door dr. J. Maes, conservator der kundige afdeling, samengesteld, is berekend op plagen vooraf, of op lezen na volbracht heeft geeft te veel als wegwijzer voor een kort bezoek, weert te weinig voor hem, die zich tot degelijke wenscht te zetten. Voor een bruikbare handleiding schijnt ten deze iets te leeren van de veel gidsen voor de Britsche Rijkstentoonstelling te Tervueren. Intusschen is het niet te ontkennen, dat die bij thuiskomst aan hetgeen gezien is bijzonder geeft; wij ontleenen er hier dan ook eenige bijzonderheden aan bij de vermelding van enkele mens ons tijdens het bezoek getroffen hebben.

Is ons groot Indisch rijk een groepeerings van eilanden, met een kustlijn als de omvang van de aarde, Congo vormt hiermee de grootste tegenstelling. ’t Is een binnenland, van ten 80 maal de grootte van België, en met slechts één toegangstrook van en naar zee, bij de uitmonding de Congo-rivier op Afrika's Westkust.

De Congostrroom besproeit met zijn bijrijvings bekken, dat zich ver buiten het Belgisch gebied en op wel 125 maal de oppervlakte van België wordt. Tweemaal in ’t jaar kent de rivier een laag tij, maar aan de monding merkt men niet veel, daar het verschil in seizoensinvloeden onder den evenaar op het eindresultaat nauwelijks inwerkt.

De jaargetijden worden, evenals in tropisch paal door den regenval. Wij halen den volgorde uit de V.G. aan, die ongeveer zoo voor ons schreven kon zijn: „Algemeen wordt aangenomen het Congoklimaat, uiteraard warm, dikwijls kortstvervelkend, voor blanken niet geschikt, halve Katanga en het gewest der groote meren, kolonie gewoonlijk door als enkel dienstig voor de handel, de tusschenkomst van de blanken bepaald tot het besturen van het werk. Wij oordeelen dat zulks een gansch verkeerde en onjuiste mening is. Een regelmatig leven, gezond, afwisselend en overvloedig voedsel; vermijding van alle drank en drank en vrouwen, het slijt navolgen van heidsregels, dat zijn de noodzakelijke voorwaarden voor een lang en herhaald verblijf in Congo mogelijk met al de waarborgen voor lichamelijke welzijn men vereischen kan.”

Voor het aanzicht, dat het plantenrijk aan de kust, kunnen in het algemeen onderscheiden worden het woud, de savane met haar uitgestrekt grasland en de grasvlakte.

Het Museum biedt een beknopt overzicht van de plantengroei. De houtsoorten zijn er in natura, of bewerkt tot meubelaanmaak uitgesteld. Wat hier is, geeft een veelbelovenden aanblik op den rijkdom echter op de goedkope gelegenheid ter ontspanning wacht. In de zalen, waar de olifant in volle naast zijn geraamte staat, waar de giraf het herten staat, de miereneter zich laat bewonderen de termieten- en mierennesten van kunstige architectuur verloren gewaande diersoorten uit het opdoemen, waar zonderling gebekte en aangevogels de vraag doen opkomen: hoe zouden die waar zwarte apemensen of menschen wat te betrefte, in dat nederland, al geen overgangsschichten doen ontbreken, waar kerf-, kruip-, kikvorschweekdieren en vissen, al te zamen aan een tafel het aardsche paradijs of uit de arke Noach's denken, daar kan men zich even verplaatsen in de van den woudlooper en van den jager op groen als men ten minste nog zijn best doet om zijn vrije natuur plots tegenover een groepje van woners der wildernis geplaatst te denken.

Kaarten, reliëfs, panorama's, wandversieringen, fische voorstellingen geven een denkbeeld van de voor zoover reeds doorvorscht, van het werk der van de bestuursindefining, de economische beleving, verdeling der bevolking.

Op het gebied van de volkenkunde bevat het

Bloemenmagazijn
J. Ch. v. WESEMAEL
 Valkenboschlaan 55
 DEN HAAG TELEFOON 35986

NIET elke STOFZUIGER

is geschikt voor het doel dat men er mede beoogt. Laat U daartoe deskundig adviseeren door ons bureau, met zijn ca. 25-jarige ervaring. Elk van de onderstaande machines die bij ons in voorraad zijn heeft haar bijzondere eigenschap.

INLICHTINGEN EN DEMONSTRATIE GRATIS

EXCELSIOR	f 95.-
PREMIER	f 125.-
TURBATOR	f 120.-
UNIVERSEEL	f 125.-
PREMIER DUPLYX	f 165.-
HOOVER	f 200.-
HULPSTUKKEN	f 50.-

Electr. Techn. Bureau W. G. SCHEERES

HOOIGRACHT 10 — LAAN VAN ROOS EN DOORN 6
DEN HAAG - TELEFOON 15170

TE KOOP

in DEN HAAG een dubbel HEERENHUIS met Voor- en Achtertuin, gelegen in Duinoord 3 minuten van de Schev. Boschjes, lijn 8 en 10 (zomerlijn 14).

Het huis bevat: Parterre: 3 ineenlopende kamers met serre, keuken, kelder, W.C., gangkast; 1e Verdieping: 4 ineenlopende kamers met badkamer, W.C., gangkast; 2e Verdieping: 2 groote en 3 kleine kamers, gangkast, W.C., zolder. Voorts kasten in bijna alle kamers, Gas- en Electr. licht.

Het huis is eventueel zeer geschikt voor pension of herstellingsoord.

Br. motto „Heerenhuis”, Bureau v. d. Blad, Nobelstraat 20, Den Haag

FIRMA J. ASJES Ez.

CARROSSERIE EN RIJTUIGFABRIEK

ALKMAAR

BOUW VAN ALLE SOORTEN RIJTUIGEN,
KOETSEN EN CARROSSERIEN VOOR
.....PERSONEN- EN VRACHTVERVOER.....

Konink. Zoöl. Bot. Genootschap DIERENTUIN

Elken Dinsdag, Donderdag
en Zaterdag

van 8.30 tot 12 uur

DANSEN

in de open lucht

TWEE ORKESTEN

Voor stadgenooten niet-leden van het K. Z. B. G.
toegang tegen betaling van f 1.- bel. inbegrepen

MEUBELHUIS „DE WEST”

COMPLETE MEUBILEERING

UITERST BILLIJKE PRIJZEN

DEN HAAG - WEST-EINDE 73

- F. R. Walther, Opzichter-machinist bij de S.S., 's-Gravenhage, Obrechtstraat 554.
- A. van der Lee, Assistent-Resident, Amsterdam, p/a. D. Rens, Oranje Nassaulaan 44.
- J. C. A. F. M. den Daas, Onderwijzer 1e kl., 's-Gravenhage, Laan van Meerdervoort 474.
- Mej. S. de Nijs, Onderwijzeres 3e kl., 's-Gravenhage, Laan van Meerdervoort 474.
- C. J. H. R. de Waal, Administrateur bij het Dep. van B.B., Rijswijk (Z.-H.), p/a. Toekens, Frederiklaan 41.
- G. W. Meindersma, Controleur bij het B.B., 's-Gravenhage, Populierstraat 108.
- E. B. Vogler, Controleur bij het B.B., 's-Gravenhage, Valkenboschlaan 51.
- J. van der Neut, Mijnb. Hoofdopziener bij den dienst van den mijnbouw, IJsselstein, Hotel Hoes.
- P. A. Prins, Controleur bij het B.B., 's-Gravenhage, Copernicusstraat 87.
- A. J. Hamerster, Ambt. bij de afd. Bestuurszaken der Buitengewesten van het Dep. van B.B., 's-Gravenhage, p/a. G. v. d. Veen, Ieplaan 85a.
- H. E. Wilken, Commissaris van politie 1e kl., 's-Gravenhage, Daendelstraat 64.
- Mr. G. W. Mossel, Voorz. van de Landraden te Keboemen c.a., Voorburg, Koninginnelaan 54.
- A. Leijds, Onderwijzer 1e kl., Rotterdam, Hotel Continental bij het Maasstation.
- H. Baron, Onderwijzer 1e kl., 's-Gravenhage, Van Hoornbeekstraat 59.
- Mevr. A. H. Keyser geb. Schönherr, Onderwijzeres 3e kl., 's-Gravenhage, Jacob Hopstraat 1.
- Mej. P. C. Grooss, Onderwijzeres 3e kl., 's-Gravenhage, Voltastraat 26.
- A. J. Fransen, Opzichter 1e kl. bij den Waterstaat en 's-Lands B.O.W., 's-Gravenhage, Nicolaistraat 69.
- Mej. J. G. E. Nieuwenhuys, Onderwijzeres 2e kl., 's-Gravenhage, Riouwstraat 20.
- A. H. van Ekris, Administrateur bij het Dep. der B.O.W., 's-Gravenhage, p/a. den heer J. H. Neumann, Groot Hertoginnelaan 214.
- A. H. O. Prins, Resident der Westerafd. van Borneo, 's-Gravenhage, Stadhouderslaan 20.
- B. Hendriks, Directeur der krijgskundige afd. v. d. Gen. Staf, 's-Gravenhage, p/a. den heer C. Borel, Kranenburgweg 16.
- M. Groenewoud, Onderwijzer 3e kl., Rotterdam, Rusthoflaan 86b.
- V. F. Th. Gerrits, Ambt. ter beschikking bij de S.S. en Tr., Amsterdam, Nieuwe Spiegelstraat 31boven.
- J. C. H. Friederich, Directeur van het Onderwijs bij den P.T.T.-dienst, Renkum, Straatweg 143.
- Mej. S. C. Cordesius, Onderwijzeres 3e kl., 's-Gravenhage, Ieplaan 48.
- K. van Donselaar, Werkmeester bij de S.S. en Tr., Haarlem, Spaarwoudestraat 76.
- P. W. de Leede, Contr. 2e kl. bij de P.T.T., 's-Gravenhage, Koningin Mariestraat 10.
- Mej. M. L. A. Cordesius, Onderwijzeres 2e kl. O.E.L.O., 's-Gravenhage, p/a. den heer G. Akkerman, Ieplaan 48.
- C. Verboom, Secretaris van het Dep. van Landb., Nijverh. en Handel, 's-Gravenhage, Frankenslag 19.
- H. Boomer, Onderwijzer 1e kl. bij het O.E.L.O., Breda, p/a. Dames van der Linden, Baronielaan 117.
- Th. J. Ament, Letterzetter 1e kl. bij de Landsdrukkerij, Sittard, p/a. Mevr. Dokters, Begijnenhofstraat.
- A. J. Vincent, Inspecteur van het Kadaster, 's-Gravenhage, Stephensonstraat 63.
- G. S. Sanders, Onderwijzer 1e kl., Amsterdam, P. C. Hoofdstraat 4.
- J. den Hollander, Leeraar bij de Voorb. Hooger Onderwijsafd. B. der Alg. Middelb. School te Jogjakarta, Middelburg, Bree E 120.
- E. J. Beens, Ingenieur bij den dienst van den Mijnbouw, Assen, Collardlaan 3.
- J. Scholten, Secr. der Immigratie-commissie, 's-Gravenhage, Ligusterstraat 61.
- J. Dik, Contr. 2e kl. bij den P.T.T.-dienst, 's-Gravenhage, Conradkade 20.
- C. J. A. L. T. Hilje, Ass.-Res. van Soerabaja, 's-Gravenhage, Pension „Carnegie”, Sweelinckstraat 35.
- J. T. W. Gmelig, zich noemende en schrijvende Meyling, Ambt. 3e kl. In- en Uity. en Accijnzen, 's-Gravenhage, Schuytstraat 35, p/a. P. de Kanter.
- O. van Polanen Petel, 1e Commissie bij het Dep. van Justitie, 's-Gravenhage, Regentesselaan 93.
- Mevr. H. van Polanen Petel geb. de Bell, 2e Commissie bij het Dep. van Justitie, 's-Gravenhage, Regentesselaan 93.
- Ch. J. I. M. Welter, Alg. Secr. van het Gouv. v. N.-I., 's-Gravenhage, Wattstraat 5.

Deelname

opengesteld in kapitaal eener N.V. bouwbedrijf in den Haag. Dividend over 1922 20%, over 1923 13%.

Brieven onder No. 383 Bureau van Nobelstraat 20, Den Haag.

- M. S. E. Samethini, Adj.-Contr. voor agrarische 's-Gravenhage, Lubeckstraat 21.
- H. J. J. Vixsebosese, Opzichter 1e kl. bij de der S.S., Amsterdam, Vijzelgracht 10.
- A. J. F. Abrahami de Malverda, 2e Commissie Dep. van O. en E., Rotterdam, Vredenoord.
- C. Versluis, Secretaris van het Gouv. v. N.-I., Hoogeweg 46.
- W. E. K. Baron van Lijnden, Landbouwer 's-Gravenhage, Juliana v. Stolberglaan 36.
- J. M. A. Beck, Dir. van de 1e Openb. Mulo-Alg. Middelb. School, Vlissingen, Parklaan.
- J. M. van Berkel, Onderw. 1e kl. bij het O.E.L.O. Iem, Wagenweg 68.
- J. H. Brockhuijsen, Onderw. 1e kl. bij het 's-Gravenhage, Galileistraat 147.
- J. F. Kettler, Hoofdpolitieopziener, 's-Gravenhage, Kockstraat 159.
- W. Th. Keijser, Boekhouder bij 's-Lands Bagge 's-Gravenhage, Jacob Hopstraat 1.

UITZENDING VOOR DEN NEDERLANDS-INDISCHEN STAATSDIENST EN VOOR 'S-LANDS DIENST IN SURINAME EN IN CURAÇAO

Voor de na te noemen betrekkingen bij dienst in Nederlandsch-Indië, Suriname en waarin moet worden voorzien door uitzending wege het Departement van Koloniën, bestaande gelegenheid tot mededinging.

- 10. Uitzending voor den Nederlandsch-Indischen Staatsdienst:
 - a. onderwijzer(es) bij het m.u.l.o. (hoofddakke wiskunde l.o. vereischt);
 - b. onderwijzer(es) bij het openbaar lager onderwijs (voor onderwijzeres hoofddakke vereischt);
 - c. officier van gezondheid 2de klasse (in tijdelijken dienst).
 - 20. Uitzending voor 's-Lands dienst in Curaçao:
 - a. hoofdonderwijzeres met akte Fransch;
 - b. hoofdonderwijzer met akte wiskunde.
- Zij, die voor uitzending tot eene dezer betrekkingen in aanmerking wenschen te komen, kunnen het verkrijgen van inlichtingen wenden tot de afd. van Koloniën, 9de afdeling, onder de afd. A. B. (voor de betrekkingen genoemd onder 10), tot de 8ste afdeling (voor de betrekking onder 20) en tot de 10de afdeling (voor de betrekking onder 20).

Mutaties van 20 tot 27 Aug. 1923

- Nieuwe leden.
 - J. C. Bedding, Resident van Bantam, Serang. f 5.-
 - H. J. Valk, Inspecteur N.-I. Escompto-Maatsoverzicht, Batavia. f 5.-
 - P. Groen, Kolonel-Commandant v.h. Korps Marine, Den Haag, Departement van Marine. f 5.-
- Afgeschreven.
 - J. Handl, Amsterdam, Bestevaerstr. 172 I.
 - Ch. E. Pieters, Douaneambtenaar, Soerabaja, Boulevard 17.
- Adresveranderingen.
 - J. C. H. Friederich, O.-I. Ambtenaar m. v., van: Renkum, Straatweg 143. f 5.- (Arnhem).
 - C. Versluis, Secretaris Algem. Secretarie, van: Zeist, 2de Hoogeweg 46. f 5.- (Utrecht).
 - Dr. C. J. de Bruyn Kops, van: Den Haag, Anthracitestraat 95 naar: Rotterdam, Allard Piersonstr.
 - Mevrouw Douairière Jhr. M. U. Ploos van Amstel, van: Den Haag, van Juliana v. Stolberglaan naar: Beverningkstr. 93.
 - F. van der Vennen, Den Haag, Obrechtstraat, van: naar: 606.
 - W. de Vogel, Gep. O.-I. Ambtenaar, Den Haag, Theresiastraat 74 naar: Josef Israellaan 18.
 - J. R. Beusekom, Gewestelijk Secretaris naar: Djombang.
 - H. F. Creutzburg, Hoofdbeheerder Pandhuisdienst, Mlatèn, Semarang.
 - W. Huson, Controleur B.B., van: Den Pasar naar: roean.
 - Ds. E. Klaassen Dzn., Predikant, van: Magelang naar: Bandoeng.
 - J. J. Ph. Koppenol, Controleur B.B., naar: Djombang.
 - J. C. Nonnekens, Leeraar M.U.L.O., naar: Semarang.
 - H. A. Surink, Leeraar M.U.L.O., naar: Tondano.
 - R. M. Soeripto, Jur. Student, Leiden, van: Nannestad naar: De Genestetstr. 26.

A. GRUDA & C.

Voorheen Chef-Coupeur „Jagershuis”
Dames- en Heerenkleeding naar
Prima Engelsche en Schotsche Stoffen
Scherp concurreerende prijzen

W. F. K. PIJPER
Indisch Accountant
 Lid te kl. N. I. A. V. A.
KALITEIT VOOR INDISCHE ZAKEN
 Oostersgracht 431 Telef. 36831
AMSTERDAM

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafrâchissements
NOORDEINDE 44 DEN HAAG

Nederl. Stoomvaart-Maatschappij „**OCEAAN**”
 Directie: Prins Hendrikkade 145, AMSTERDAM
Holland-Nederlandsch-Indië
 Vice-Versa
 Agenten: MEYER & Co's SCHEEPVAART-MAATSCHAPPIJ
 AMSTERDAM—ROTTERDAM.

Vereeniging „OOST en WEST”.
HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongelingen uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen. Het **INFORMATIE-BUREAU** ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië, daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen onder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

STUDIË-TOEGANG VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752. Dit „Tehuis” is bestemd voor de studie van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland verbleven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.

TOEGANG VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan”, van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248.

LEZERS- en VERZAMELINGSZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actueele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.

Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17 en de Firma **ANUS NIJHOFF**, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
3. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
4. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkring en Vooruitzichten.
5. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
6. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
7. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
8. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
9. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
10. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
11. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
12. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
13. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
14. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederl.-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
15. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

- Onze Koloniën.** Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- Serie I.**
 1. De miliaire positie van Nederlandsch-Indië.
 2. Het Javaansch tooneel.
 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië.
 4. De thee-cultuur op Java.
 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg.
 6. Een doode taal in Indië.
 7. De inlandsche dorpsgemeenschap op Java.
 8. De rijksteelt in Nederlandsch-Indië.
 9. De Javanen gelijk bij schijnt en is.
 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.

- Serie II.**
 1. De miliaire positie van Nederlandsch-Indië.
 2. Het Javaansch tooneel.
 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië.
 4. De thee-cultuur op Java.
 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg.
 6. Een doode taal in Indië.
 7. De inlandsche dorpsgemeenschap op Java.
 8. De rijksteelt in Nederlandsch-Indië.
 9. De Javanen gelijk bij schijnt en is.
 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.
- Serie III.**
 1. De miliaire positie van Nederlandsch-Indië.
 2. Het Javaansch tooneel.
 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië.
 4. De thee-cultuur op Java.
 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg.
 6. Een doode taal in Indië.
 7. De inlandsche dorpsgemeenschap op Java.
 8. De rijksteelt in Nederlandsch-Indië.
 9. De Javanen gelijk bij schijnt en is.
 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.

Deze werken worden u verzonden tegen betaling van de kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het **INFORMATIE-BUREAU**, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Soemenep (Madoera).

Afdeeling 'S-GRAVENHAGE.

Het Secretariaat-Penningmeesterschap der Afdeeling 's-Gravenhage is gevestigd Heulstraat 17 (Hoofdbestuur).

BEZUSTERS PLATTEEL
 Gediplomeerde Coupeuses
 Werk voor het maken van Avond- en Wandel-Costumes
HEULSTRAAT 550 :: 'S-GRAVENHAGE

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZULLEN MET POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ., UIT DE PLATEELBAKKERIJ „ZUID-HOLLAND” TE GOUDA
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

FRANÇOIS BLOM'S
MODERNE KOOKKUNST

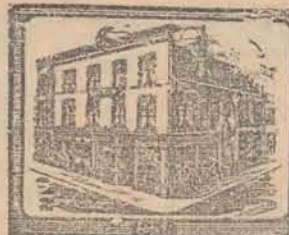
Het uitgebreidste Kookboek Geb. in linnen Stempelband
f 5.50
 Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgeefster, Nobelstraat 20, Den Haag.

HEUSOLDT-PRISMAKLIJKERS
 6 x 24 f 37.50 - 8 x 24 f 45.
 Fabrieknieuw met ledertasch.
 In deze verhouding:

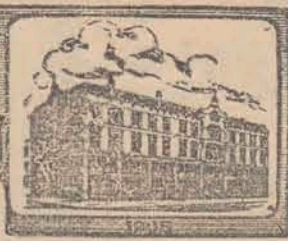
Alle soorten Camera's en Optische Instrumenten voorradig.
SPECIALHUIS VOOR OPTIEK EN FOTOGRAFIE
Fa. M. KUPFERSCHMIDT
 59 ZOUTMANSTRAAT 59 tusschen Laan van Meerdervoort en Prins Hendrikplein.
 TELEFOON 35502 DEN HAAG

GEFRS. ZORN
 KLEEDERMAKERS
PRIMA KLEEDING NAAR MAAT
 op Abonnementsvoorwaarden
 Speciaal adres voor **GEMAAKTE** kleding
THOMSONLAAN 107 TEL. 33612

Huishoudelijke
en Keuken-Artikelen
Kolen- en Gasfornuizen

FRANS VAN WIJK & ZONEN
24 VLAMINGSTRAAT - DEN HAAG
TELEPHOON 10773

Baden en Geysen
Gas- en Elec. Ornamenten
Haarden en Kachel

Ibach

Wereldmerk

L. C. JACOBI voorheen J. F. CUIJPERS
's-GRAVENHAGE - SOERABAYA
Regentesselaan 123 bij Regentesseplein Tel. 31403

Wendt U voor
**Huur en Huurkoop, Inruilen, Repareeren,
Stemmen en Transporteeren**
tot bovenstaande in Nederland en Buitenland het meest
bekende adres.

GROOTSTE voorraad, BESTE merken.
SPECIAAL ADRES VOOR TROPEN-PIANO's
UITSLUITEND ORIGINEELE MERKEN.

WANNEER G
Dames- of Heeren-Kleeding wilt
Oppersen, Repareeren, Keeren, Mo-
niseeren, Vermaken, opnieuw Ver-
onzichtbaar Stoppen, kortom wilt
maar wilt, ga dan naar

Kleermakerij „UNICUM“
Anna Paulownastraat 30a, Tel. 31403
DEN HAAG

De prijs wordt steeds VOORUIT

THUIS

De Paardenwereld
Geïllustreerd Weekblad

GEWIJD AAN
**Draverijen, Rensport, Concours-Hippique,
Fokkerij, Hoefbeslag, enz.**

Uitgave: N.V. Drukkerij ten Hagen, Nobelstr. 20, Den Haag

A. SCHRÖDER & C
GROENMARKT 25-26-28 's-GRAVENHAGE

OPRUIMING
van
Dames- en Kinder-Confect

JACQUES ELTE - „DE NIEUWE MUZIEKHANDEL“
KORTE POTEN 17 - TELEFOON 16633 - DEN HAAG

Levert steeds engros en endetail de nieuwste Engelsche-, Fransche- en Duitsche
nummers tegen lage prijzen.
Geregelde maandelijksche zendingen, ook van Orkestmuziek, en voor Jazz-
Families en Societeiten. Referenties staan ten dienste.
Het grootst succes van den laatsten tijd: **YES WE HAVE NO BANANAS**,
uitgave JACQUES ELTE.
Het nieuwste succes van LOUIS DAVIDS: **ZANDVOORT** nummer twee en
prijs 75 cent.

**Vertegenwoordiger gevraagd
voor Indië.**

Voor onze bekende **MASSAGE CRÈME E.M.J.E.**
(wettig gedeponeed) recept van Dr. J. A. van den
Broecke.

Verkoopprijs f 2.25 per pot.

Condiënen nader overeen te komen. Referentiën in
Holland. Ruim inkomen verzekerd.

MAISON JACQUES, Heiligenweg 39, Amsterdam.

THE COMPANY
Leist Fashion
**Ladies' and
Gentlemen's Tailors**

Colbert Costuum naar maat met extra Pantalon à . . .
Tailor Mades naar maat met extra Rok.

Indien gewenscht wordt de tweede Pantalon of Rok in sportmodel geleverd
VRAAGT STALENCOLLECTIE.

Wagenstraat 61 - DEN HAAG - Telef. 10954

DE NIEUWE ZAAK
in Kristal, Porselein, Glas en Luxe Gebruiksartikelen
van W. KÖNIG is gevestigd
Valeriusstraat hoek Dunklerstraat
Telefoon 33459.
Verpakking voor Indië onder garantie tegen breuk.
Het „Winkeltje“ Prinsstraat 92 blijft bestaan.

Holland-Canada Hypotheekbank
's-Gravenhage - Winnipeg

Directie: Mr. J. D. P. TEN BOSCH te 's-Gravenhage - J. G. COSTER te Winnipeg